విడిపత్రిక ౧ అణా

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ ౬ ౧౦౩౨౨ అక్టోబరు 14 వ తేది 1935 సోమవారము అర్ధ సం॥ చందా రూ 3

సంపుటము ౧౦. తూపుబజారు, హైద్రాబాదు - దక్కన్. సంచిక ౪౩

శా. శ. ౧౮౫౭ శ్రీ యువ సం॥ ఆశ్వీయుజ బ॥ ౩ సోమవారము. అజూరు ౧౩౪౫ ఫ.

ఇటలీ ఆబిసీనియాల యుద్ధము

అబిసీనియా ఇటలీల యుద్ధ చక్రము వెనుకకు తిరిగినది

అడోవాలో ౨౫౦౦ ఇటలీయులను అబిసీనియులు ఖైమాచేసి, వేలకొలది యుద్ధ సామగ్రిని వశపరచుకొనిరి

అబిసీనియులచే ఇటలీవారి విమానము ధ్వంసము చేయబడుట

ఉలావల్, వార్డేరు నగరములు అబిసీనియులకు చిక్కుట

అడోవా రంగము

అక్టోబరు ౩వ తేదినాడు ఇటలీ సేనలు ఉత్తరమున ఎరిత్రియాలోనుండి అబిసీనియా సరిహద్దులుదాటి ముందునకుపోయిరి. వీరికిని అబిసీనియా సైనికులకును అడోవ నగరమువద్ద గొప్పయుద్ధము జరిగెను. ఇటలీ సైనికులు విమానములలోనుండి దాటిపోవుచునను విరివిగ బాంబులను వేయుచుండిరి. ఈకారణముచే అబిసీనియా సైనికులు కొంచెము వెనుకకు తగ్గవలసివచ్చెను. ఉత్తరమునుండివచ్చిన యిటలీ సేనలు రెండుమార్గముల అబిసీనియాలోకి ప్రవేశించెను. కొన్నిసేనలు అడిగ్రాటు మీదుగా ప్రవేశించినవి. వీరు అక్టోబరు ౫వ తేది నాటికి అడిగరాట్ అవపవరములను పూర్తిగ వశపరచుకొనిరి. ఒక్కట కొంచెము విశ్రాంతి తీసుకొనుచు నెమ్మదిగ ముందునకునడచి అక్సుంనగరమును వశపరచుకొనిరి దీనివలన అడోవనగరము చుట్టుప్రక్కల అక్సుం వరకు ప్రదేశము యిటలీవారి స్వాధీనమైనదనవచ్చెను. ఇప్పుడు యిటలీవారు ముందునకుపోవుటకు ముందు ఈ ౨౦ మైళ్లలోను మంచి సైనికపేర్పాటులు గావించుకొనుచున్నారు. ఇట్లు వీరు నెమ్మదించుటకు కారణము అక్సుమునగరమువద్ద కుండు లోయలలో నగత యీ అబిసీనియా సైనికులు దాగియుండుటయే. అడోవ, అడిగ్రాటు నగరములవద్దగాక ఇచ్చట లోయలలోయుండుటవలన అబిసీనియాకు ప్రక్కనుండి సహాయము కలిగినట్లగును, అదియుగాక అబిసీనియా సైనికులు వార్దిమొక సన్నాగము పన్నుచున్నారు, వారు ఇటలీసేనలను మూడువైపులను నిలువరించుకొని శత్రువులను వెనుకకు [illegible] చుచున్నారు. రాస్ సెయ్యంగారు [illegible] నతో ఆక్రమించినను. రాస్ సేయూం [illegible] ముందరివైపునను, మరకొన్ని సేనలు అడిగ్రాటు వైపునను (అనగా ముందు, కుడి, ఎడమ వైపుల) యిటలీసేనలను యెదిరింప ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

డానకీలు రంగము

అక్టోబరు ౩వ తేదినాడు మరికొందరు యిటలీ సైనికులు ఇరుత్రియాలోనుండి డానకిలు జిల్లాద్వారమున అబిసీనియాలోకి ప్రవేశించిరి. వీరికిని అబిసీనియా సైనికులకును ౭వ తేది రాత్రియంతయు తీవ్రపోరాటము జరిగెను. ౧౫౦౦మంది అబిసీనియావారు, 200 మంది యిటలీవారు యిచ్చట మరణించిరి

ఇట్లు వచ్చియిటలీసేనలు మొత్తముమీద ఒక వైమపుసాలి ప్రాంతమును వశపరచుకొనదలచియుండవచ్చును దీనినాపుటకై తగు ప్రయత్నములు చేయబడినవి. ఎట్లనేనను మవుసాలి ప్రాంతమును రక్షించవలయునని అబిసీనియా చక్రవర్తి పట్టుదల. ఇందుకై యతడు ౫౦ వేల మంది సైనికులనుపంపెను. ఇదిగాక ఈ అడిస్ అబాబీ రైలుమార్గముపై ప్రెంచివారికిహక్కు గలదు. ఇటలీ సైనికులు ఈ రైలుమార్గమునను క్కాడ పాడుచేతురోయని అడిస్అబాబ రైలు మార్గమునందు ముఖ్యసేనను అయినడిరేడావకు ౨౦౦మంది ఫ్రెంచిసైనికులుపంపబడిరి. అడిసు అబాబలోని బ్రిటిషు రాయబారవర్గము కార్యాలయమును హిందూదేశపు పంజాబిసేనలు కాపలాకాయుచున్నవి. నగరముపై బాంబులువేయబడునో నగరములోని బ్రిటిషు ప్రజలందరును ఈకార్యాలయములోనికి రావలెనని రాయబారి హెచ్చరించిరి. ఆ మేరకే సంబంధించిన ముందువైపు [illegible] పెద్దదిగ [illegible] ప్రభుత్వమువారుత్తరువులను జారీచేసిరి. మరియు తమసొత్తునకు నష్టము కలుగువిధమున బాంబులవేయరాదని ఆ పెరికోవారు ఇటలీ వారిని హెచ్చరించిరి. అడిస్ అబాబాలో విదేశీయ వర్తకులందరు చాలమంది అడిసుఅబాబ వదలిపోవుచున్నారు.

కొందరు అబిసీనియా సైనికులు ఎరిత్రియాలో ప్రవేశించి కొన్నినగరములను పట్టుకొనిరట. ఇదియు ఒక మంచి వుపాయమే. పైన చెప్పినట్లు అబిసీనియాసేనలు యిటలీ సేనలను మూడువైపుల ఎదిరించునప్పుడు వీరు వెనుకకు మరలి వారిని నాలుగవవైపున కూడ యెదిరించి నావతూడిన వీరికి గెలుపు సులభమగును.

ఒగడను రంగము

ఇకకొందరు యిటలీ సైనికులు అక్టోబరు ౩వ తేదిన దక్షిణమున యిటాలియను సోమాలిలాండులోనుండి అబిసీనియాలోనికిప్రవేశించిరి. ఇచ్చట యిరువాగలకు భయంకరమైన యుద్ధము జరిగెను ఇక్కడ ౨౦౦౦మంది అబిసీనియావారు మరణించినట్లు హరారునుండి తెలియవచ్చినది. ఇచ్చట ఒగడను నగరమువద్ద ఈయుద్ధము జరిగెను. అక్టోబరు ౭నాటికి డోలో, గొర్లగోబి నగరములను యిటలీవారు వశపరచుకొనిరి. ఈ ఒగడనువద్ద అబిసీనియా సైనికులు యిటలీవారిని వెనుకనుండివచ్చి తన్ని తరిమిచూచునప్పటికి పారిపోవుచున్నారు. అనగా పూర్వము హిందూదేశములో శివాజి మహమ్మదీయులను గెలుచుటకు చేసినయుద్ధము. దీనినే "గొరిల్లా వార్ఫేర్" అందురు. గతవత్సరము యిటలీవారివశమైన వాల్వాల్ నగరమును తిరిగి అబిసీనియావారు వశపరచుకొనిరి ఈవార్తవలన అబిసీనియావారు అమితోత్సాహ పూరితులైరి.

అడిసుఅబాబలోని యిటలీ రాయబారవర్గపు కార్యాలయము మిత్రులకు గూఢచారులకు ఆకరమని అబిసీనియానుండి వెళ్లిపొమ్మని యిటలీరాయబారికి అబిసీనియా ప్రభుత్వ మాత్తరువు చేసినది. వెళ్లిపోవుటకు ముందు కోరబడిన రక్షకదళమునుగూడ నిరాకరించబడెను. అడిసు అబాబపై బాంబులు పడకుండ చేయుటకై నగరవీధులలో రాత్రిళ్లు దీపము పెట్టకుండుటకును, యిండ్లయందలి దీపములు బయటికి కనబడకుండునట్లు పెట్టవలెననియు, రాత్రిపూట మోటారులు పెద్దదీపములతో తిరగకూడదనియు ఉత్తరువులు జారియైనవి.

అక్టోబరు ౧౧వ తేదినాడు రాత్రి ౧౦ గం. రహాని లకు జారీచేసిన రూటరు వార్తలో అబిసీనియాలో ఒగాడెన్ రాష్ట్రముయొక్క గవర్నరగు రాస్ నసీబుంగారి సేనలు అక్టోబరు ౧౦వ తేదిరాత్రి ౮ గం.లవేళ అడోవాను ఆక్రమించుకొనియున్న యిటలీ సేనలపై దాడిచేసి, ఆ నగరమును ముట్టడిచేసి దానికి కావలియున్న ఇటలీయులను సుమారు ౨౫౦౦ మందిని పూర్తిగా ఖైమాచేసినట్లున్నది. ఇట్లు ఖైమాచేసి వారు వేలకొలది రైఫిళ్లను, మెషీనుగన్నులను, తేలిక ఫిరంగులను, లక్షలకొలది తూటలను ఉపయోగించగల మందు సామగ్రిని వశపరచుకొనిరి. రాత్రి౧౦గంటలవేళ చీకటిమూలమున అబిసీనియా సైనికులు హఠాత్తుగా దండెత్తివచ్చుటచే అడోవాను ఆక్రమించుకొనియున్న యిటలీ సేనలకు సంభ్రమము కలిగెను. కాని యిటలీసేనలు శౌర్యముతో పోరాడెను. అబిసీనియా సైనికుల సంఖ్య యిటలీసైనికులసంఖ్యకంటె కొంచెము యెక్కువగా నుండెను. ఈ ధైర్యముతో అబిసీనియా సేనలు బల్లెములతోను, కత్తులతోను శత్రువులను తెగించిపోరిరి. అబిసీనియా సైనికులు కొందరు మరణించిరట, ఇటలీసేనలు మరల దండెత్తి జూచుచున్నవి. మరలదండెత్తినచో యెదిరించుటకు అబిసీనియా సైనికులు గట్టియేర్పాట్లను చేయుచున్నారు.

కాని అబిసీనియా సైనికులు అడోవానుయెదిరించినవార్త రోముతో యిటలీ ప్రభుత్వమునకు రానేలేదట. అందుచేత అడోవాను అబిసీనియావారు మరల స్వాధీనపరచుకొనిరను వార్త పూర్తిగా నిరాధారమైనదని యిటలీ ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినారు.

అక్టోబరు ౧౧వ తేది ఉదయం ౭ గం. ౪౫ ని.లవేళ అడోవాకు దక్షిణమున ఇటలీ అబిసీనియా సైనికులకు యుద్ధము జరుగుచుండెను. రాస్ సేయం, లాస్ కాసాగార్లు సేనను యిటలీసేనల బెదరించుచుండెను. ఇటలీ సైనికులను ముందుకు సాగనీయకుం

౪ వ పేజి చూడుడు

[illegible]

గొల్లలు ముమ్మాటికి యాదవులే

భావకవి రామమూర్తి పంతులుగారు తేనబుడికితో చిన్నట్లు గొల్లలు యాదవులుకారు వారు కేవలము శూద్రులని పదేపదే వ్రాయుచున్నారు. శ్రీమద్భాగవత మందలి దశమస్కంధములో "వసుదేవ ఉపశ్రుత్య భ్రాతరం నందమాగతం" అని వసుదేవునకు నందుడు భ్రాతయని చెప్పబడియుండుట వలనను, యదువంశమునందలి దేవమీఢ మహారాజునకు గుణవతియందు శూరునకు వసుదేవాదులును, మఱియొక కుమారుడగు పర్జన్యునకు నందాదులు బుట్టినారు గనుక నందుడు క్షత్రియుడని స్పష్టమగుచున్నది" అని శ్రీ దుగ్గావఝల శర్మ సామవేది గారు వ్రాయుచున్నారు. ఈ కారణము వల్లనే వసుదేవుడు తన కుమారుడగు కృష్ణచంద్రుని నందుని గృహములో వర్ధిల్లజేసెను.

క్షత్రియుడైన దిలీపుడు వశిష్ఠుని హోమధేనువును గాచినట్లు రఘువంశములోను, క్షత్రియుడైన సహదేవుడు విరాటుని గోవులను గాచినట్లు మహాభారతములోను, క్షత్రియుడైన శ్రీకృష్ణచంద్రుడు గోవులను గాచినట్లు శ్రీమద్భాగవతములోను వర్ణింపబడి యున్నది. కాబట్టి క్షత్రియోచిత ధర్మములలో గోపాలన మొకటియని స్పష్టమగుచున్నది. యదు వంశమునందు బుట్టి క్షత్రియోచితమైన గోపాలన మొనర్చిన నందుని కులమునందు బుట్టిన వారగుటచే గొల్లల మందరమును క్షత్రియులమే గాక ముఖ్యముగా యాదవులము.

గొల్లల ధనమునకు "యాదవం" అని పేరున్నట్లు అమరకోశమునకు వ్యాఖ్యానమైన గురుబాల ప్రబోధికలో నిర్ణయింపబడి యున్నది "గోమహిష్యాదికం ధనం" అను వాక్యములో "ఆది" అనగా గాడిదెలు, మేకలు, గొఱ్ఱెలు అని రామమూర్తి పంతులుగారు సెలవిచ్చుచున్నారు. గొఱ్ఱెలను మేకలను గాచువారికి వేఱేపేరిడి వారిని శూద్రవర్ణములో అనుపిహ్యుడు చేర్చియున్నాడు కాబట్టి "ఆది" శబ్దము మేక గొఱ్ఱెలకు అన్వయింపదు. గోమహిషి సంబంధమైన పాలు, పెరుగు, వెన్న మొదలైనవానికి అన్వయించును. ఎందుకనగా భాగవతములో నందుడు కంసునకు కప్పము తీసుకొనిపోయినపుడు ఈపాలు, పెరుగు, వెన్న, మొదలైనవే వర్ణింపబడి యున్నవి అమరసింహుడు కూడ మమ్ములను శూద్రులలో చేర్చలేదు. మాధనమునకు "యాదవం" అను పేరుండుటవలన మేము యాదవులముని దప్పక ఒప్పుకొనవలసి వచ్చునేమో అనుశంకయను చే"గోమహిష్యాదికం, యాదవం ధనం ద్యోగవిష్వ తే"

అనుదానిలో యతిభంగము కలిగినది కాబట్టి ఇది అమరసింహుని పాఠముకాదని భావకవి రామమూర్తి పంతులుగారు చెప్పసాహసించిరి. "వ్యవాయో గ్రామ్యధర్మో మైథునం నిధువనం రతం" అని అమరములో నున్నదే. ఈయతిభంగమును పంతులుగారు ఎట్లు సమర్థించెదరో తెలియకున్నది. ఇట్టివి ఎన్నియో యతిభంగములు కలవు. ఇంత మాత్రముచే ఇది అమరసింహుని పాఠముకాదని చెప్పుటకు వీలులేదు.

నాగరలిపి గ్రంథములలో "యాదవంధనం" అనుమాట తాను చూచినంతవఱకు లేదని పంతులుగారు వ్రాసియుండిరి. గురుబాల ప్రబోధిక మొదలగు గ్రంథములకు వ్యాఖ్యానముం జేసిన గొప్ప పండితులు నాగరలిపిలో లేనిదానిని "యాదవం ధనం" అను పాఠాంతర మున్నదనిన్ని, గోమహిష్యాది ధనము "యాదవంధనం" అనగా యదువంశ క్షత్రియులకు చెందినధనమని పేరనిన్ని వ్రాయుచు గొల్లలను యాదవులుగా నిరూపించుచుండ ఈ భావకవి రామమూర్తి పంతులుగారికి కనబడక పోయినంతమాత్రముచేత ఈ పాఠము నాగరలిపిలో లేదని చెప్పుటకు వీరెట్లు సాహసించిరో తెలియకున్నది. "యాదవం ధనం" అను పాఠాంతరము తెలుగులిపి గ్రంథములలో ఉంటే ఉండవచ్చునని కూడ పంతులుగారు తమ భావన వెల్లడిచేసిరి. అలు అనే యున్నచో వ్యాఖ్యానము జేసినపండితులు తెలుగులిపి గ్రంథములలో నున్నదని వ్రాయవలెను. భావకవి రామమూర్తి పంతులుగారి అభిప్రాయ ప్రకారము వ్యాఖ్యానము జేసినవారందరు నాగరలిపిలోని పాఠములను జదువని వారలని తేటపడుచున్నది. పంతులుగారికి వ్యాఖ్యాన కర్తలయందుగూడ విశ్వాసములేదని స్పష్టమగుచున్నది.

భావకవి రామమూర్తి పంతులుగారు తనకు తెలిసినంత, పెద్దలవలన విన్నంత నిష్పక్షపాతబుద్ధితో ఈ విషయమును చర్చించేవారని వ్రాసికొనియుండిరి. పైన నాచే నుదహరింపబడిన విషయముల వలన పంతులుగారు సత్యమును గ్రహించువారు కారనియు కేవలము గొల్లలపై తనకుండు అసూయను వెలిబుచ్చుకొనుటకై వారితో వాద వివాదములకు బూనుకొనిన వారనియు చదువరులకు గోచరము కాకపోదు. రామమూర్తి గారి నామమునకు "పంతులు" అనిజేర్చియుండుటం జూడ వారు బ్రాహ్మణులనిం దోచుచున్నది. మేము పంతులుగారి బ్రాహ్మణత్వమును గోరలేదే. వారికి మాయందు ఇంత అసూయ ఎందుకు కలుగవలెనో తెలియకున్నది. ఒక పర్యాయము మనస్సులో అసూయ ప్రవేశించి పని జేయుటకు బ్రారంభించిన యెడల ఆ మనస్సునకు సత్యమును గ్రహించుటకు అవకాశము గలుగునా? ఎప్పటికి కలుగనేరదు. ఇంతవఱకే గొల్లలు యాదవులని పరిశోధనలుంజేసి కృష్ణాంతములు జూపుచు వ్రాసిన గ్రంథము లనేకము లుండె ఈ విషయమై యథార్థము గ్రహించవలెనని కుతూహలముతో నున్న పంతులుగారు అట్టి గ్రంథముల నెల్ల చదివి తెలిసికొనవలెను. కాబట్టి పంతులుగారితో వాద వివాదములు పెంచుటచే కేవలము మా అమూల్యమైన కాలము వ్యర్థ మగుచున్నదని నా ముఖ్యాభిప్రాయము. రామమూర్తి పంతులుగారు మానుండి ఏవిధమైన ప్రత్యుత్తరము నిరీక్షించ కూడదనియు, వారు నిరీక్షించినను వారికి ఇప్పటినుండి ప్రత్యుత్తర మివ్వమనియు వారు తెలుసుకొందురుగాక. ఈ విషయమై విపులముగా తెలుసుకోవలసి యున్నచో, యదువంశ ప్రదీపిక, యదుకుల సర్వస్వము, అహీర్ వంశప్రదీప్, మొదలైన గ్రంథము లనేకములు వ్రాయబడియున్నవి. కాబట్టి వానిని పఠింపుడని పంతులుగారితో మనవిజేయుచున్నాను. మేము ముమ్మాటికి యాదవులమే యని మఱియొకసారి యొత్తి చెప్పుచు ఇంతటితో విరమించుచున్నాను.

ఇట్లు
పోలం వీరమల్లయ్య యాదవ
హైదర్ ఖాన్ వీధి
సికింద్రాబాదు.

౫-౧౦-౩౫

మధిర తాలూకా తహసీల్‌దారు నాగారి ఔదార్యము.

మహారాజరాజశ్రీ దుర్గయ్య తహసీలుదారు సాహెబు, తాలూకె మధిరగారు మా తాలూకాకు వచ్చి నేటికి అందాజా మూడుసంవత్సరములు అయినది. ఔదార్యము వర్ణనాతీతము. వీరుహిందూ ప్రభువులు. రయితులయొక్క కష్టనిష్ఠురములు, న్యాయాన్యాయములు, మిక్కిలి దయార్ద్ర హృదయముతో, పరిశీలించిపరిపాలించుచున్న వారలు. వీరు మాతాలూకాకువచ్చినదాది రయితులు యావన్మంది సంతోషముతో, సుఖముగా వుంటూవున్నవారలు. నేటివరకు ప్రతిరయితు లెవ్వరు, మా దొరగారి ఔదార్యమను పొగడుచు వేరొకరని నష్టపెట్టిరని కష్టము వెలిబుచ్చువారొక్కరును గనిపించుటలేదు. వీరే యెల్లప్పుడు మాతాలూకాలో నుండుటకు ప్రభుత్వమువారు నియమించినట్లయిన మేమునెంతయు కృతజ్ఞులము. వీరికి భగవంతుడు అధికారాభివృద్ధియు ఆయురారోగ్యము నొసంగుగాతయని సదా ప్రార్థించుచున్న వారలము.

ఇట్లు
వేమిశెట్టి అనంతరాయగుప్త తల్లాడ.
తంతిఅడ్రసు —"సంఘాయి"

గ్రామ సమాచారములు

టపాకాయలుచేయుటలో కండ్లుపోవుట

దసరాకు సంపాదించిన బహుమతి

(స్వకీయ విలేఖరి)

కొలిపాక; ౩-౧-౪౫ ఫ.

కాలస్థితి

పునాసపైరులు కోతలుకొవచ్చినవి. మాగిపైరులకు వర్ష మవసరమైయున్నది. వరికోతలు ప్రారంభమైనవి.

దసరా పండుగ

దసరాపండుగ శాంతముగ జరిగిపోయినది. ఎప్పటివలెనే శివ విష్ణు ఆలయముల సేవలు జరిగినవి.

ప్రమాదము

ఈపురము తాలూకా క్రిందనున్న రఘునాథపురము అనుగ్రామములో దసరారోజు వలువురు పద్మశాలీలు ఎల్లిగడ్డ టపాకాయలు చేయుటకై పొటాషు నూరుచుండగ అది ప్రేలుటచే యిరువురికండ్లు కొలిపోయినవి. మిగత యిద్దరి చేతులకును, పొట్టకును గాయములైనవి. ఈటపాకాయలవలన ప్రాణ ధననష్ట మగుచున్నను దేశీయులు దసరా, దీపావళి సందర్భమున టపాకాయలు కొల్చుచుండుట శోచనీయము.

మాల్గుజారి అధికారి సంచారము

మార్గములో కిర్షకులగుంపులు

(స్వకీయ విలేఖరి)

నెమిలికొండ; ౧-౧-౪౫

చిఱుతపులి

నిన్నటిదినము ఈగ్రామములో చిరుతపులి బోనులోపడెను. దానిని తుపాకితో కాల్చివేసిరి.

పైర్లు

వరిపైరులకు రోగములుతగిలి పాడగుచుండుటయేగాక చెర్వుకుంటలలో నీరు పొత్తిగా తయిపోయినది. పునాస పూర్తిగా నాశనమైనదనగా వరిపైర్లుకూడ పూర్తిగ నశించుచున్నట్లున్నవి. వ్యవసాయదారులువిచారపడుచున్నారు.

మాల్గుజారి కార్యదర్శి దౌరా

మాల్గుజారిశాఖ ప్రభువులునేడు కరీంనగరంనుండి జగ్త్యాల చేరగలరని రోడ్డుపై అనేకజనము పరిసరగ్రామాదుల సహితము గుంపులుగా గూడుచున్నారు. పునాస వరిపంటలు పూర్తిగా నశింపనున్నతరి మా ఫీలగూర్చి శ్రీ మత్ప్రభువువారు పెదరోయని మొఱపెట్టుకొనుచున్నది. పర్యవసానము చూడవలసియున్నది.

దొంగగొడ్లబాధ

పరిసర గ్రామాదులలో దొంగగొడ్లయలజడి, వాటిచే మనుష్యనష్టములు చాల జరుగుచున్నవి.

ప్రభువుగారి జన్మోత్సవము

దేవరకొండవార్త

౪౮ అబాన్‌నాడు దేవరకొండలో ప్రభువుగారి జన్మోత్సవము వైభవముగా జరుపబడినది. ఆనాటిసభకు స్థానిక మున్సిఫుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. బాలుర ఖేలనము జరిగెను. మిషనుస్కూలువిద్యార్థులును,ప్రభుత్వపాఠశాల విద్యార్థులును పోటీచేసిరి. రెండవవారేగెలిచిరి!

అధ్యక్ష మహాశయుడు ఉపన్యాసమునందు ఇతర నిరంకుశప్రభువుల పాలనమును మన నిజాంప్రభువుగారి పాలనమునుపోల్చిచూపి మన ప్రభువుగారి యోగ్యతను అద్భుతముగా ప్రశంసించిరి: ప్రభువుగారి యశోగానముతో సభ ముగిసినది.

పర్భనీ, సోనుపేట మున్నగు అనేకప్రదేశములలో ప్రభువుగారి జన్మోత్సవము జరుపబడినది

ప్రజాహితసమితికార్యదర్శికిరజతోత్సవపు చందాల వసూలుపని

(ఒక కర్షకుడు)

కోదుమూరు; ౨౫-౧౨-౪౪ ఫ.

మ. రా. శ్రీఖమ్మంతహశీలుదారుసా॥ గారు పిలిపించి మ. ఘ. వ. ప్రభువరేణ్యుని రజతోత్సవమునకు నలుబదిరూప్యముల చందాలువేయవని కోరిరట. మరునాడే మాగ్రామ మునసరము పటువారిగారు రూ ౫౦లకు చందాలపట్టి తియారుచేయ నారంభించినారు. అదేమిటయ్యాఅంటే జనాబు తహశీలుదారుసాహెబుగారి హుకుంఅన్నారు. ఈసంగతి ప్రజాహితసమితి కార్యదర్శిగారికి తెలిసినది. తహశీలుదారు సా॥గారిని అడిగితెలుసుకుంటె బాగన్నారు. మారైతులును తొందరపడలేదు.జనాబుతహశీలుదారుసా॥గారితోకార్యదర్శిమెషికొయకు చేయబడినదట. కార్యదర్శిగారు స్వంతపనిమీద తహశీలుకచేరికి వెళ్లగా జనాబుగారే రజతోత్సవపుచందాలు ఎగగొట్టమనుచున్నారేమని మందలించిరట. మహారాజా అదిగాదు. మీరువలనై రూపాయలే చందావేశారట. గ్రామములో యీవైరూపాయీలు వసూలుచేయ ప్రయత్నించుచున్నారు. అందుకని మిమ్ముల అడిగి తెలుసుకోమనినాను. ఒక్కగ్రామమేగాక ప్రతిగ్రామమునకూడా యీవిధమున జరుగుచుండవచ్చును. ఈవిషయము బీదరైతులు తమను సర్వదా కాపాడుచున్న ప్రభువుగారి రజతోత్సవమునకై చందాలు అమితానందమున ఇచ్చుచున్నారు. ఆచందాలు సరియైన ఖర్చుకాక మధ్యనే నష్టముకావచ్చును. కావున మీశ్రద్ధ అవసరము” అని విన్నవించుకొనినారట. అంత జనాబుగారు కార్యదర్శిని మీగ్రామముచందా నీచే వసూలుచేయుమనినారట. కార్యదర్శిగారు సక్రమముగా వసూలుచేయుచున్నారు.

ప్రభువరేణ్యుని జన్మోత్సవ వైభవములు

మ.ఘ.వ. మనప్రభువుగారి జన్మోత్సవములు మోమినాబాదు,గుల్బర్గా, నిజామాబాదు, వంగపేట, కల్వకుర్తి మున్నగు స్థలములలో వైభవముగా జరిగెను.

కేంద్రసంఘ ప్రచారము

కరీంనగరములో

ది 12-12-44 న ఈగ్రామము చేరినాడి. 13-12-44 న ఉస్మానియా ఆంధ్రగ్రంథాలయ కార్యదర్శిగారగు శ్రీయుత గూడూరు కిషనరావుగారు గ్రంథాలయ సభ్యులను సమావేశపరచ విశ్చయించి ప్రకటనను పంపుకొనిరి. ప్రముఖుల సంతకముతో వచ్చినవి. నిశ్చితకాలమునకు గ్రంథాలయ సభ్యులలో వచ్చినవారు మాత్రము కార్యదర్శిగారితోసహా ముగ్గురేఅయియున్నారు. తక్కమ్మవారు విద్యార్థిసోదరులు. మొత్తము దాదాపు ౫౦ మంది సమావేశమైరి. అంత జీర్ణస్థితిలోనున్న గ్రంథాలయ పునరుద్ధరణగురించియు, కేంద్రసంఘముయొక్క ఉద్దేశములు, ఆంధ్రులకర్తవ్యమునుగురించి కొలదిసేపు ఉపన్యసించితిని. భగవత్ప్రార్థనతో నేటికార్యక్రమము ముగించనయినది.

14-12-44 న ఉదయము సంత జరుగును గాన అచట మద్యపాన పటములద్వారః మద్యపానమువలనగలుగు నష్టములను స్పష్టీకరించితిని. ఇదేతేది సాయంత్రము ౫ నుండి 8 గంటలవరకు ప్రభుభక్తి ఐకమత్యము, చతురాంధ్రమహాసభ ఇత్యాదివిషయములను గురించి ఉపన్యసింపనయినది.

15-12-44 నుండి 20-12-44 వరకు ప్రతిరోజు సాయంత్రము ౫నుండి ... గురించి ... సంఖ్య దాదాపు రెండువందలవరకుండెను.

21-12-44న ఉస్మానియా ఆంధ్ర గ్రంథాలయ పునరుద్ధరణముజేయు మహాసభ సమావేశపరచిరి. క్రొత్తఎన్నికలు జరిగినవి. సహాయచందాలుదాదాపు 30-8-0-వసూలుఅయినవి.సభ్యుల యుత్సాహము ప్రశంసార్హమై యున్నది. పిమ్మట ఆంధ్రమాతస్తవముజేసి సభ ముగింపనయినది. మధ్యాహ్నము బీదలకన్నదానము చేయుచుండగా అచట కల్లుసారాయీలవలన నష్టములను పటములద్వారా తెలియపరచితిని.

వెదరె

ఈగ్రామము కరీంనగరము తాలూకాలో చేరినది. ఇచట గృహసంఖ్య దాదాపు ౪౦౦౦ లుండును.

పాఠశాల

లోకల్‌ఫండు పాఠశాలగలదు

ప్రబోధము

23-12-44 న శ్రీయుత చీటి హనుమంతరావుగారి గృహమున కేంద్రసంఘ ఉద్దేశము,ఆంధ్రుల అభివృద్ధిమార్గములు,ప్రభుభక్తి ఐకమత్యము ఇత్యాది విషయములను గురించి.........

24-12-44 న యక్షిణీదీపముద్వార జీవకారుణ్యము అస్పృశ్యత, బాలికాపాఠశాల ఇత్యాదివిషయములగురించి, 25-12-44 మద్యపానమును గురించి పటములద్వారా ఉపన్యసించనయినది.

వాగ్దత్తము

శ్రీయుతులు చీటి హనుమంతరావు, వెంకటరావు, రాజేశ్వరరావు, చన్నమనేని మాధవరావు, హనుమంతరావు, జంబుక గోపాల్‌రావు గారలు మరియు కరీంనగరము గ్రామవాస్తవ్యులును పోటోగ్రాఫరుగారునగు టి. ఆర్. రఘువీరసింగుగారును కలిసి మద్యపాననిషేధ పటములను (32) యక్షిణీదీపముతో చూపుటకు వీలగునట్లు అద్దములపై పోటోతీయించి యిచ్చెదమని వాగ్దత్తము చేసియున్నారు. ఈవాగ్దత్తము ఒకనెలరోజులలో తీర్చుకొనెదమని శ్రీయుత చీటి హనుమంతరావుగారు అభయమొసంగి యున్నారు. ప్రజా క్షేమకార్యములపట్ల వీరికిగల ఔదార్యము ప్రశంసార్హమై యున్నది.

శ్రీయుత టి. ఆర్. రఘువీరసింగు పోటోగ్రాఫరుగారు యక్షిణీదీపములో చూపించుటకుగాను మ. రా. రా. శ్రీ. రాజాబహద్దుర పింగిలికోదండరామారెడ్డి ఒ.బి. ఇ. గారి పోటోను అద్దముపై చక్కగాతీసి యిచ్చియున్నారు. కేంద్రసంఘమునకు వీరుచేసిన సహాయము కడు ప్రశంసార్హము.

నిజాం ప్రభువుగారి రజతోత్సవసభ

గష్తీనిషాన్ ౫౩ననుసరించి అనుమతికోరు పత్రము

ఖమ్మంతాలూకాలోని కోదుమూరునందున ప్రజాహితసమితి కార్యదర్శి ఊటుకూరు వెంకటరామారావుగారు వరంగల్లుమండలాధిపతిగారికి క్రిందివిజ్ఞప్తి పంపుకొనిరి:—

“మా యేలికయగు మ. ఘ. వ. నిజాం ప్రభువరేణ్యుని రజతోత్సవపు తేదీలయందు మా సమితిపక్షమున నొక బహిరంగసభజేసి మా కృతజ్ఞతను వెల్లడింపదలచినాము. గష్తీని. ౫౩ ననుసరించి తమతో విన్నవించుకొనుచున్నాము. తమకావున్నడి ఆజ్ఞ లభించిననేగాని పనులు ఆరంభింప వీలులేదు గనుక త్వరలో ఆజ్ఞాపత్రము పంపగలందులకు ప్రార్థించుచున్నాము.”

మాల్గుజారిపన్ను మాఫీ

... జాగీర్దారు ఈసంవత్సరము పునాసకిస్తులో రూపాయకి బేడా చొప్పున మాఫీయిచ్చినారు.

స్థానిక వార్తలు

పట్టుబట్టలనేత కార్ఖానా

నగరమున ఒక కార్ఖానా త్వరలో స్థాపింపబడుననియు దీనిపేరు "హైదరాబాదు సిల్కుమిల్సు లిమిటెడు" అని కంపెనీల ఖానూనుప్రకారము రిజష్టరీ చేయబడినదనియు తెలియుచున్నది.

గైడుం క్లబ్బు

౭ అజూరు నాడు సాయంత్రము ౧౧ ౪॥ నేళ రాకుమారి దురుషహవరు, దుర్రానా బేగముగార్ల యాజమాన్యమున నగరములోని రెసిడెన్సి తోటలో ఈవినోదములు జరుగును. పద్ధ ఏర్పాటులు బాగుగా చేయబడినవి.

యునాని వైద్యుల చరిత్రము

మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారి రజతోత్సవ సందర్భమున ఈవైద్యులచరిత్ర మొదలగు వివరములు పుస్తకరూపమున ప్రకటించుటకు యూనాని వైద్యసంఘమువారు నిశ్చయించియున్నారు. రజబునెల అంతములోపల అట్టివైద్యులచరిత్రలు పంపవచ్చును.

కరోడ్గిరి క్రొత్త ఏర్పాట్లు

కరోడ్గిరి నాజముగారొక క్రొత్త స్కీమును ప్రభుత్వము వారి కంపియున్నారు. అదిత్వరలో అంగీకరింపబడును. ఈవిషయమును వివరించుచు, సరిహద్దులమీద కరోడ్గిరి ఏర్పాటులు చురుకుగా జరుగుటకై ప్రత్యేకపద్ధతులు నిర్ణయించి, ఒకగస్తీ జారీచేసియున్నారు.

గ్రామ పునర్నిర్మాణము

కరీంనగరముజిల్లా, మహదేవపురము తాలూకాలోని కన్నారం గ్రామమున ఈమధ్య గొప్ప సభజరిగినది. తహస్సిలుదారు, ఇతర అధికార అధికారేతరులు అచ్చటకువెళ్లి జనులకు గ్రామపునర్నిర్మాణవిషయములు బోధించిరి. గ్రామఫోను పాటలు వినిపించిరి. గ్రామఫోనుద్వారా నాటకప్రదర్శనమువిని జను లానందించిరి.

మైలతుత్తము ప్రయోగించిచంపజూచుట

కార్వాను బజారులో నివసించు ఒక ముసలమ్మను అయిదేండ్ల బాలికయొకతె మైలతుత్తము ఆహారములోపెట్టి చంపనుద్దేశముతో చేసిన ప్రయత్నము బయటబడెను. ఆహారము తిన్నతరువాత నార్దరకీ వాంతులై విషము బయటపడెను. బాధితులను వైద్యశాలకంపిరి. ఆరోగ్యము కలిగినది. ఈనేరము ఒకయువతి పదిసంవత్సరముల బాలికద్వారా చేసెనట!

ప్రభువుగారి మనుమని జన్మోత్సవము

మ. ఘ.వ. ప్రభువుగారి మనుమని జన్మోత్సవము ౪ అజూరునాడు జరుపబడుననియు, "చెన్నమస్తాన్" మందిరమున విందుజరుగుననియు తెలియుచున్నది.

రజతోత్సవ దినములు మారుట

మ.ఘ.వ. ప్రభువుగారి ఫర్మాను

ఇదివరలో మ.ఘ.వ. నిజాం ప్రభువరేణ్యు డొసగిన ఫర్మానుననుసరించి రజతోత్సవము రాబోవు డిసెంబరునెలలో కడపటి ౪ రోజులు జనవరి నెలలో మొదటి ౩ రోజులును (అనగా షవ్వాలు ౧౩౫౪ హిజ్రి) జరుగవలసియుండెనుగదా! ఇప్పుడు అనేక కారణములచే ఆయేర్పాటునుమార్చి ౧౯౩౬ సంవత్సరము ఫిబ్రవరి కడపటి ౪ రోజులును, మార్చి మొదటి రెండురోజులును (అనగా ౧౩౫౪ హిజ్రి జిలహిజ నెల మొదటి వారములో) ఆమహోత్సవము జరుగవలసినట్లు మ.ఘ.వ. ప్రభువుగారు ఫర్మానుద్వారా ఆజ్ఞాపించినారని ప్రభుత్వప్రకటనశాఖవారు తెలుపుచున్నారు.

ప్రభుత్వశాఖల నివేదికలు

ప్రభుత్వము వారివివిధశాఖలవార్షిక నివేదికలు చాల ఆలస్యముగా అనగా రెండుమూడుసంవత్సరములు దాటినతరువాత వెలువడుచున్నవనియు, అట్టినివేదికలు లన్నిపత్రికలకు క్రమముగా పంపబడుచుండలేదనియు, కొన్నిశాఖల నివేదికలు ఇంగ్లీషులో ప్రకటింపబడుట పరిహాసాస్పదమనియు, ఈలోపముల నివారించనిచో నివేదికల ప్రకటించుట నిరుపయోగమనియు "సుబహెదక్కన్" పత్రిక [౨౭-౧౦-౩౫] వ్రాయుచున్నది.

ముసలిదాని ఆత్మహత్య

గత ఆదివారము వుదయము సుల్తానుబజారు పోలీసువారు అచ్చటి మార్కెటువద్ద నొకబావిలో తేలుచుండిన ముసలిదాని శవమును బయటికితీసిరి. ఈచావునకు కారణమరయగా, ఆముసలిదానిని తన ఒకే ఒక కొడుకు చాల ఏండ్లక్రిందట వదలిపెట్టి పోయెననియు, అప్పటినుండియు తను బిచ్చమునెత్తి జీవించుచుండిననియు, ఈ దిక్కు-మాలిన స్థితి ఆమెను ఆత్మహత్యకు పురికొల్పెననియు తెలిసెను.

అన్నదానము

శ్రీశ్రీ మహాఘనత జెందిన మన నిజాం ప్రభువారి జన్మదినమహోత్సవ సందర్భమున మా సంతోషమును కనబరచుటకై ౨౦ రజబ్ సన్ ౧౩౫౪ హిజరి సోమవారం వుదయము ౯ గంటలకు యజమాని నిజాంసోఫు కొరుఖానాగారు ౧౫౦ బీదలకు అన్నదానము చేసినారు.

నిజాంరాష్ట్ర ప్రజా సభ కార్యదర్శి పదవికి రాజీనామా

మౌ. సయ్యద్ అబీదు హుసేనుగారు సమర్పించుట

"జమియ్యు తెరయాయాయె నిజాం" అనుపేర నొకసంఘము కొంతకాలముక్రింద స్థాపింపబడియుండెను. దానికి తాత్కాలిక కమిటీమాత్రము ఏర్పడియుండెను కదా. దాని కధ్యక్షుడు రాజకీయ శాఖకు పూర్వము మంత్రిగానుండిననవాబునిజామతు జంగ్ బహదరు, కార్యదర్శి మౌ. సయ్యదు అబిదుహుసేను అనువారు. ఈ కార్యదర్శిగారటీవల తమ పదవికి రాజీనామా ఇచ్చుకొనుచు ఇట్లు ప్రకటించినారు.

"నేనువ్రాసిన "విథర్ హైదరాబాద్" అను పుస్తకమును సర్కారువారు జప్తుచేసికొనిననాటినుండియు, నిజాంరాష్ట్ర ప్రజా సంఘము యొక్క హితైషులగువారు, నా సంబంధము ఆ సంఘముయొక్క కార్యదర్శిగా నుండుట సంఘాభివృద్ధి కనుకూలముగా నుండదని సూచించియుండిరి. అందువలన, పై సంస్థయొక్క క్షేమమును దృష్టియందుంచి తాత్కాలిక కమిటీయొక్క కార్యదర్శిత్వమును వదలుకొనుచున్నాను."

క్రొత్త మోటారు సర్వీసు

మౌలాలీగుట్ట ఉరుసు సందర్భమున అనుకూలముగా నుండుటకై ౧౨ రజబునాడు ఉదయము ౧౦ గంటలనుండి రాత్రి ౧ గంటవరకు పురానీ హవేలీనుండి మోటారు సర్వీసుయొక్క ఏర్పాటు చేయనైనది. కిరాయ మనిషి ఒక్కంటికి పావలా.

బిజిలీ తీగెవల్ల చావు

జబ్బున్నా రిసాలాలో ఒక కూలివాడు ఇల్లు కట్టుచుండగా బిజిలీ తీగె తాకి తలయును చేయియు తీగెకు అంటుకొని పోయెను. ఎంతో కష్టముపైన తీగెలు తొలగించి వైద్యశాలలో ప్రవేశపెట్టిరి. కాని తుదకాతడు చనిపోయినాడు.

ప్రధాన మంత్రిగారు తిరిగివచ్చుట

సామనగరమునకు వెళ్లియుండిన మన ప్రధాన మంత్రిగారు తిరిగివచ్చిరి.

బోర్డుల పైన ప్రభువుగారి బిరుదముల నిషేధాజ్ఞ

రాజవంశీయుల బిరుదములుకూడ నిబంధించుట

దుకాణములవారు తమ బోర్డు మొదలగువానిపైన ప్రభువుగారిపేళ్లు బిరుదములు, కిరీటము, రాకుమారుల పేళ్లు, బిరుదములు మొదలైనవి వ్రాసికొనుచున్నారు. కనుక ఇది కూడదనియు అట్టివానిపైన ఏవిధముగానైనను రాజవంశము వారిపేళ్లుగాని, బిరుదులుగాని, పటములుగాని ముందు ప్రభువుగారి అనుమతిలేనిది వ్రాయగూడదని నిషేధింపబడినది.

రైలు టికట్లమీద ఉర్దూ వ్రాత

ఉత్తర హిందూస్థానములోని మహమ్మదీయ పత్రికలు, నిజాంరాష్ట్రపు రైలు టికట్లపైన ఉర్దూవ్రాత లేనందునకు చాల విచార పడుచున్నవనియు, ఇది రైలు అధికారుల నిర్లక్ష్య స్వభావమును, మర్యాదను అనియు, ప్రభుత్వము వారు వీరిని మందలించవలయుననియు, టికట్లు ఇచ్చటి ముద్రణాలయములో అచ్చువేయించక, లండనులో అచ్చువేయించుట విచారకరమనియు వ్రాయుచున్నవని రహబరెదక్కన్ పత్రిక పక్కాణించుచున్నది.

హైదరాబాదుకు జపాను కవి ప్రముఖుడు

ఉస్మాను విశ్వ విద్యాలయమువారి ఆహ్వానము

టోకియోలోని కీయోగిజుకు విశ్వ విద్యాలయమునందాచార్యుడును, ప్రసిద్ధ కవియునగు యోన్ నాగుచి అనునతడు హైద్రాబాదులోని ఉస్మానియా విశ్వ విద్యాలయమువారి ప్రాపకముక్రింద డిసెంబరు ౨౦ వ తేదినుండి కొన్ని వుపన్యాసముల నిచ్చునట్లు టోకియోలోని పైకొప్పిన విశ్వ విద్యాలయాధికారులు బులెటిన్ పత్రిక వారికి తెలిపిరి. వారు కలకత్తాకు నవంబరు ౧౫ వ తేదిన వచ్చి, అచట జపానువారి పద్యవాఙ్మయము-కళ అనుదానినిగూర్చి కొన్ని ఉపన్యాసముల నిత్తురు. పిమ్మట నాగూచిగారు హైద్రాబాదుకువచ్చి తదనంతరము మద్రాసు వెళ్లుదురు.

మొదటిపేజి తరువాయి

డ అబిసీనీయులు ధైర్యముతో అటంకపరచుచుండిరి

అబిసీనియా ప్రభుత్వమువారు గావించిన యొక ప్రకటన నిజమగునో, తూర్పు సరిహద్దు అవద్దనున్న డిమెడోరా నగరముయొక్క సమీపములో ఇసా తెగవారు ఒక ఇటలీ విమానముపై తుపాకులుపేల్చి దానిని క్రిందికిదింపి ధ్వంసము చేసిరట

ఒగడెన్ రాష్ట్రములో అబిసీనియా సైనికులు ఉలావల్, వార్డెర్ నగరములను స్వాధీనపరచుకొనిరట.

ముందు కార్యక్రమమేమి?

అక్టోబరు ౧౧ వ తేది నాటి రోమునుండి వచ్చిన రూటరు వార్తవలన తెలియు మరొకయంశమేమనగా, యిటలీ సేనలు యిక ౧౫ కోసులవరకు ముందుకు నడవక యింతవరకు పట్టుకొన్న ప్రదేశములను మరల వశము తప్పకుండునట్లు కట్టు దిట్టములను చేసికొనుచుండెదరట. ఒగడెన్ రాష్ట్రములో యిటలీసేనలు ముందుకు నడచుటలేదు. డానకిల్ రంగములో యిటలీ సైనికులు మోసాలి ప్రాంత్యమందే నిలిచి యున్నారు. కాని అదే తారీఖునాడు జిబౌటి నుండివచ్చిన రూటరు వార్తవలన అడిస్అబాబి రైలు మార్గమును స్వాధీన పరచుకొనుటకు కొన్ని యిటలీసేనలు మూడు దళములుగ చీలి, వచ్చుచున్నవనియు, ఈ దళములు హరారునగరమునకు ౩౦ మైళ్లదూరములో నున్నవనియు తెలియుచున్నది. ఇటలీ సైనికులు రైలుమార్గమును వశపరచుకొను స్థితియేర్పడినచో అబిసీనియావారే రైలుమార్గమును తెగగొట్ట వచ్చుననియు, డానకిల్ రంగములో ఇటాలీయులు అస్సాబుపైపు ముందుకు నడచుచున్నారనియు, కాని యిదివరకే అబిసీనియావారు అక్కడిబావులలో ఉప్పు కలుపుటచే యిటలీయులకు చాల కష్టము కలుగుచున్నదనియు కూడ ఆవార్త తెలుపుచున్నది. అబిసీనియా సేనలు అస్సాబును యెదిరించిరని అస్మారానుండి వచ్చిన యొక వార్త. ఈ అస్సాబ్ ఎరిత్రియాలోనే ఫ్రెంచివారి సోమాలిలాండుకు సమీపములో నున్నది. అదే అస్మారా వార్తలో అడోవా నగరమునకు అబిసీనియా సరిహద్దునకును మధ్యనుండు ౨౦ మైళ్ల వెడల్పున్న ౫౦ మైళ్ల లోతున్నగల లోయ ప్రదేశమును తమ వశముమండి జారిపో

ఖండ సంరక్షించుటకు యిటలీ సేనలు గట్టికట్టు దిట్టములు చేయుచున్నవనియు, కొన్నివోట్ల సంరక్షకులను పంపగా వారలకుఅబిసీనియావారు యెదురు తిరిగిరనియు, మాకళెదగ్గరయిూ ప్రతిఘటన యెక్కువగ నున్నదనియు తెల్పబడినది

ఉపాధ్యాయుల సభ

౧౧ అజూరునుండి నిజాం రాష్ట్ర ఉపాధ్యాయుల సభ జరుగనున్నది. అధ్యక్ష సంభాధ్యక్షుడు శ్రీయుత సుందరము బి. ఏ. గారు. చాల ఉత్తమ విద్యా విషయములు చర్చించబడును.

ఉమూరె మజహబి మోతమది స్థలపు మార్పు

ఈ కార్యాలయము హోం సెక్రటరీ లోనికి మార్పబడినది

ఫతే మైదానములో సైనిక ప్రదర్శనము

మ ఘ న ప్రభువుగారి మనుమడగు మొకర్రంజాహిగారి జన్మోత్సవ సంవర్భమున ఫతే మైదానములో ప్రదర్శనము జరిగినది. మ.ఘ.న. ప్రభువుగారును, శ్రీశ్రీ రాణీగారును, యువరాజ దంపతులును, రాకుమారులు, రాకుమారితలు దయచేసి ప్రజలకు నేత్ర పర్వ మొనర్చిరి.

నగర కోత్వాలు గారి క్రొత్త వాయిదము

పోలీసు ఉద్యోగులందరు క్రమశిక్ష నిలుపుటకై నవాబు రహమతుయార్జంగు బహాదరుగారు కొన్ని క్రొత్త నియమము లనుచేసి ప్రకటించి యున్నారు

నాంపల్లి ఫుట్బాల్ పోటి

ఇచ్చట ఫుట్బాలు పోటి జయప్రదముగా జరిగినది. నాంపల్లి విద్యార్థులజట్టును పోలీసుజట్టుతో పోటీజరిగినది. రెండవపోటీ పరంగల్లువిద్యార్థులతో జరిగినది. ఆసందర్భమున సర్కారీఅధికారులందరును వచ్చియుండిరి. నాంపల్లి జట్టు ఓడిపోయినది.

దేవదాస్

గోలకొండ పత్రిక
యువ సం. ఆశ్వయుజ ౬॥ 3
సోమవారము

కోత్వాలీ బల్దా నివేదిక ౧౩౪౨ ఫ.

(౨)

గత సంచికలో ౧౩౪౨ ఫ. కోత్వాలీ బల్దా నివేదికలో కొన్ని యంశములు చర్చించబడెను. వ్యాసము అతివిస్తృతమగు నను భయముచే కొన్ని యంశములు అప్పుడు వదలివేయబడెను. ఇప్పుడా మిగిలినవి చర్చించబడుచున్నవి.

తీర్పులు

న్యాయస్థానములు చేసిన తీర్పులవలన పోలీసుశాఖ వారి కార్యనిర్వహణమునకు చిక్కులు కలుగుచున్నవను సూచన ఒక ముఖ్యాంశమే. దీని కుదాహరణములు. (౧) చాలానుచేయబడిన గొప్ప నేరమును న్యాయస్థానమువారు కొద్ది నేరముగా తీర్మానించి పోలీసు అధికార సంబంధమునుండి దానిని తప్పించుట (౨) పోలీసువారు గొప్పశిక్ష కాదగినదనుకొన్న నేరమునకు న్యాయస్థానమువారు తక్కువశిక్షయిచ్చుట (3) పోలీసు హిరాసతు (స్వాధీనము)లోనున్న నిందితులు తప్పించుకొనిపోయినప్పుడు పోలీసు ఉద్యోగస్థుని అదాలతువారు నిర్దోషిగా పరిత్యాగణచేయుట ఇత్యాదులు ఉసుకొనిగు నిందితుల వకీళ్ల అడ్డు ప్రశ్నల వలన సాధారణముగు జ్ఞానము కల సాక్షులు తత్తరపడి అవకతవకగా వాఙ్మూలము నిచ్చినందున ఏమాత్రమో సందేహము కలిగినదనిదీకిచాయనిసిందితులను వదలిపెట్టెదరు. ఉన్నత న్యాయస్థానములోనికి దాఖలుచేసినచో అచ్చటను పోలీసుకు జయము కలుగదు. అని నివేదికలో కలదు. ఈయంశములు నిజమే; మాకును చాల అనుభవము కలదు. కానిదీనినివారణకై న్యాయస్థానముల పద్ధతిని ఆక్షేపింపవీలు లేదు, న్యాయస్థానములు—ఫౌజ్దారీన్యాయస్థానములు-రెండుసూత్రములను దృష్టియందుంచుటకు బద్ధములైయున్నవి. (౧) నిందితులు శిక్షను తప్పించుకొనినను బాధలేదు. కాని నిర్దోషి శిక్షపొందకూడదు. (౨) నేరమువిషయమున సందేహము తోచినచో దానిలాభము నిందితునకియ్యవలెను. ఈ రెండు సూత్రములు నాగరక ప్రపంచమంతటను న్యాయ విచారణమునందు మార్గదర్శకములుగా నంగీకరింపబడి యున్నవి. కనుక ఈవిషయమున నేమి చేయుటకును వీలు లేదు. పోలీసువారు మంచి సాక్ష్యముల సేకరించి, శ్రద్ధగా పని చేసినచో కాల క్రమమున ఇట్టి లోపములు తొలగిపోవు

విశేషములు

దొంగతనములు నివేదికసంవత్సరమున ౪౮౪ జరిగినవి, వానిలో ౧౬౯ అనగా దాదాపు సగము బైసికిళ్ల దొంగతనములు. ఈచౌర్యము చాల సులభమని పోలీసువారి యభిప్రాయము. అయినను మనగర రక్షక శాఖవారు ఇట్టివానిని అన్నిటిని పట్టుకొనుచునే యున్నారను సంగతి సంతోషప్రదము.

పవిత్రములగు దినములలో కల్లుసారాయిలు ఉపయోగించుట తురకలవిషయములో నేరములుగా విధింపబడి ఫర్మానులు జారీ అయినట్లే, హిందువుల పవిత్రదినములలో వారు మత్తుపదార్థముల నుపయోగించుటకూడ నేరముగా నిర్ణయించినచో బాగుండుననుసూచన పరోక్షముగా చేయబడినది. ఇదియు ఉత్తమమగు విషయము.

వితంతువులకు సహాయము

పోలీసులో ఉద్యోగము చేసి చనిపోయినవారి వితంతువులకు ౨౪ మందికి నెలకు రు౧౦నుండి రు౧౫ వరకు వజీఫా యియ్యబడుచున్నది.

వ్యయవివరములు

నివేదికలో నగరపు పోలీసుశాఖవారి పైన సంవత్సరమున కెంతఖర్చగుచున్న దోవివరములు చూపబడలేదు. బహుశః పోలీసుశాఖయొక్క మొత్తమునివేదికలో నివి యుండుననుకొని ఇచ్చుటమానివేసిరేమో, ఆవివరములుకూడ ఉంచుట ఉపయోగకరమని మాసూచన.

ముద్రణాలయములు; పత్రికలు

మననగరములో, నివేదికా సంవత్సరాంతమున నున్న ముద్రణాలయముల సంఖ్య ౭౮. అందు ౧౩౪౨ ఫసలీలో క్రొత్తగా స్థాపింపబడినవి మూడుమాత్రమే. పత్రికలుమొత్తము ౪౧. అందును ౧౩౪౨ ఫసలీలో క్రొత్తగా వెలువడినది ౧ మాత్రమే. సారాంశమేమనగా ఈవిషయమున సంతోషింపదగిన యభివృద్ధి లేదని మాయభిప్రాయము. ౩౪ చదురపు మైళ్ల వైశాల్యమును, ౩ లక్షల ౬౧ వేల ౯౨౧ జనసంఖ్యయును కలిగిన రాజధానీ నగరమున, హిందూదేశములో నాల్గవదగు మహైదరాబాదులో, ఉస్మానియా విశ్వవిద్యాలయము ౧౫ వత్సరములనుండి పనిచేయుచుండిన తరుణమున ఈస్థితి తృప్తికరమని మేమనజాలము. పత్రికలకు మంజూరి ఇచ్చుటలో ప్రభుత్వమువారిప్పటికంటె ఎక్కువ ఔదార్యము చూపినగాని ఈ లోపము తొలగజాలదు. పరిపాలనాంశములను సద్బుద్ధితో విమర్శించు టకవకాశము జనులకిచ్చుట సత్పరిపాలనయొక్క ముఖ్యాంగమని మన ప్రభుత్వము వారికి తెలియని సంగతికాదు.

మొత్తముమీద నివేదిక ఎన్నిదోషములున్నను, ప్రభుత్వమువారి పోలీసుశాఖయొక్క ఒకఅంశమైన ఖాతా పరిపాలనమునయొక్క సేవాశక్తికి నిదర్శనముగానున్నది. మననగరపుపోలీసు ఏర్పాటులు, ఇతర దేశములలోనివాని కంటెకూడ చాలబాగుగా నున్నవని గొప్పవారెందరో చెప్పుట మేమెరుగుదుము. ఇందుకుగాను మ. ఘ. వ. ప్రభువు గారును, వారిబావాజీ పోలీసు శాఖామంత్రులును, రాజాబహాదరు వేంకటరామా రెడ్డిగారును శ్లాఘనీయులు. ముందునివేదికలు ఎప్పటివప్పుడు త్వరలో ముద్రించు ఏర్పాటులు చేయుటకును, వ్యయవివరములు నివేదికలో నుండునట్లు ఆజ్ఞాపించుటకును, ప్రభుత్వమువారికి సూచించుచు విరమించుచున్నాము.

ఆంధ్రుల చరిత్ర

శ్రీ చిలుకూరి వీరభద్రరావు గారు ఇదివరలో అనగా సుమారు ౨౦ సంవత్సరముల నాడు ఆంధ్రుల చరిత్రను మూడు భాగములుగా రచించి ముద్రించి యుండిరి అవిచూచియేమనమెల్లరము వారిప్రతిభకాశ్చర్యపడుచుంటిమి. ఇప్పుడు వారు వృద్ధులైనందున వారి దీక్ష సన్నగిల్లుటకు మారుగా పదంతలు హెచ్చైనది. ఇదివరలో ముద్రించిన మూడుభాగములలో రెండుభాగములు ఎన్నడో చేతులమీదనే ఖర్చైపోయినవి. చారిత్రికాభిమానులకు ఆగ్రంథములు బహు దుర్లభమైపోయెను. అట్టితరి వీరభద్రరావు గారు ౧౦ సంపుటములలో ౪౦౦౦ పుటలలో ఆంధ్రుల చరిత్రను అనేక నూతనవిషయములతో ముద్రించుచున్నారని విని ఆనందించనివారుండరు,

మరియు ఈ రెండువందలపుటల ౧౦సంపుటములు ఇంగ్లీషులో నైయుండిన ౪౦ రూపాయీలకు తక్కువగా వెలువచేయకుండెడివి అట్టిగ్రంథములను చాల చౌకగా నిచ్చుచున్నారనిన వీరి త్యాగబుద్ధియే దీనికి కారణమనవలెను. లేకున్న వారి వంటి జగద్విఖ్యాతులు. ఆంధ్రుల చరిత్రవంటి అపూర్వ గ్రంథము కాను చౌకగా నిచ్చుటెట్లు?

ఇప్పుడు ఒకమాసములో వారు ౪౦౦ పుటల సంపుటమొకటి ప్రకటించుచున్న సంగతి గత సంచికకు పూర్వ సంచికలో ముద్రించినాము. ఈ ౧౫-౨౦ సంపుటలలోగా పైకమిచ్చువారికి సగము క్రయమునకే నొసగుచున్నారు. ఈ అవకాశమును అక్షరాస్యులైన ఆంధ్రు లిప్పుడు పోగొట్టుకొనిన కొంతకాలము తర్వాత పశ్చాత్తాప పడవలసివచ్చును.

పత్రికా విలేఖకులకు మొదటి అవకాశ మిచ్చిన శాసనసభా సమావేశము

3 అజూరు ౧౩౪౫ఫ.నాడు ఉదయము ౧౧ గంటలవేళ శాసనసభయొక్క సాధారణసభ (జనరలుకమిటీ) సమావేశమైనది. నవాబు మెహదీయార్జంగు బహాదరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పత్రికా ప్రతినిధులకు సభాచర్యల ప్రాకిట్టను నకు కొంతమొదటిసారి మొదటి సమావేశము నదిది

అదాలతు అధికారుల డ్రెస్సు

అదాలతు (న్యాయస్థానము) అధికారులందరును నల్లని షేర్వాని, పగిడీ, గౌను తొడుగుకొని న్యాయవిచారణ చేయవలయునని హైకోర్టువారు ఆజ్ఞాపించినారు.

పోలీసు పటేలు రిజిస్టర్ల గూర్చి హైకోర్టు ఆజ్ఞ

వీటిపైన యింతవరకు అదాలతు నిరక్షేపణగా దస్కతు సక్రమముగా జరుగుచుండలేదు. ముందు ఈపని సక్రమముగా జరుగవలయునని హైకోర్టువారు ఆజ్ఞాపించిరి.

నిందితుల పరారీ

ఇద్దరు లంబాడి నిందితులు దొంగతనము చేసినారని చాలాను చేయబడిరి. వీరు పోలీసు కావలినుండి తప్పించుకొని పారిపోయిరి. పోలీసువారు వెదకుచున్నారు.

బొంబాయి అడ్వొకేట్సు క్లాసులు

బొంబాయి హైకోర్టు అడ్వకేట్ పరీక్షకు, ప్రైవేట్‌గా చదువదలచినవారు, ఈక్రింద చిరునామా వారినికలిసి అన్నివిషయములు తెలుసుకొనవచ్చును.

పరీక్షకు ౧౫ మాసములలో విద్యార్థులు తయారు చేయబడుదురు. మరియు క్లాసులు, సాయంత్రము విద్యార్థుల అనుకూలమునుబట్టి, జరుపబడును. పై పరీక్షకు చదువగోరువారు, బొంబాయి మెట్రిక్యులేషన్ లేక మద్రాసు ఎస్.ఎస్.ఎల్. సీ పరీక్షయందు రెండవ తరగతిలో కృతార్థులై యుండవలెను.

ఎం. సర్వారావు బి.ఏ., ఎల్ ఎల్. బి.
౬-౪౧౫, పరంజోతి వీధి, (బొంబాయి)
సికింద్రాబాదు

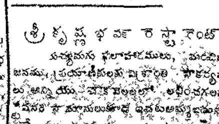
మహబూబునగరములో దసరా

ఇచ్చట దసరా ఉత్సవము ౧౧అజూరు నాడు జయప్రదముగా జరిగెను. శ్రీయుత గోవిందరావు తహస్సిలుదారు గారును, శ్రీయుత యం. నారాయణరావు హైకోర్టు వకీలుగారును ఊరేగింపునందు ముఖ్య భాగమును గొనిరి. పోలీసు అధికారులును హిందూ సోదరులును దీనిలో పాలుగొనిరి. శమీపూజ దర్బారాలు సక్రమముగా జరిగినవి.

హనుమకొండలో సెగలేచుట

ఇచ్చట ప్రభువుగారి రజతోత్సవ సన్నాహములు జరుపుటకై యొకసభ సమావేశపరుపబడినది. స్థానికప్రజలు, అధికారులుకూడియుండిరి. ఒకఉపసంఘము ఏర్పరుపబడినది.

ఇచ్చట ౨౭ అబాన్ నాడు సుమారు ౨గంటలవేళ ఒకకొండకు నేడియొక్క క్రమక్రమముగా వేడి అతిశయించి ఆమార్గమునడచుట దుర్ఘటమైనది. తరువాత భూమిలో నుండి వెచ్చని ఆవిరిపొగ ఆరంభమైనది. ఇది సుమారు రెండు గంటలవరకు సాగుచుండెను. తరువాత ఎప్పటివలె చల్లబడినది. భూకంపమునకుముందు ఇట్లు జరుగుచుండునని చెప్పెదరు, అందువలన స్థానికప్రజలు కొంత కలవరపడినారు.

ఇటలీ అబిసీనియా వివాదములో జాతిసమితి యొక్క పట్టుదల

యుద్ధసామగ్రి రవాణా నిషేధము అబిసీనియా యెడ తొలగించబడుట, ఇటలీపై ప్రయోగించబడుట

ఇటలీ అబిసీనియాల వివాద విషయమున జాతిసమితి మంచి ధైర్యము చూపినదనియు, ౧౯౩౧ యేటి క్రిత మజపాను చైనా దేశ మందలి మంచూరియాను ఆక్రమించుకొనినప్పుడు జాతిసమితి యింతపట్టుదల చూపలేదనియు యిప్పుడు పరిస్థితులను గమనించుచున్నవారు అనేకులు తలచుచున్నారు. ఎట్టకేలకు జాతిసమితి యిప్పుడు యిటలీ అబిసీనియాలకు జరుగుచున్న యుద్ధమును మొదట ఉపక్రమించినది యిటలీయేయనియు, దోషము యిటలీదేయనియు, కొజ్జితి జాతిసమితి నిబంధనల ప్రకారము యిటలీతో ఆర్థిక రాజకీయ, వాణిజ్యాది సంబంధములను మానుకొనవలసినదనియు తీర్మానించినట్లు వెల్లడిచేయబడినది. ఈతీర్మానమును యేవిధమున అమలులో పెట్టవలసినది వివరములను సూచించుటకై జాతిసమితియందు సభ్యులగు వివిధ ప్రభుత్వముల ప్రతినిధులును, వారికి అవసరములగు సలహాలనిచ్చుటకు కొందరు ప్రవీణులును గలిగిన ఒక "కోఆర్డినేషన్ కమిటీ" యేర్పరుపబడెను. ఈకమిటీ అవసరమగుచో జాతిసమితి అసెంబ్లీయు, జాతిసమితి కౌన్సిలును పరిశీలించవలసినవిషయములను వాటికి తెలియబరచవచ్చును. ఈకమిటీవారు అక్టోబరు ౧౧ వ తేది నాటిరాత్రి జాతిసమితి సభ్యులగు ప్రభుత్వము లన్నింటికిని అబిసీనియాకు ఆయుధములను పంపరాదను నిషేధమును తొలగించవలసినదనియు, ఇటలీయెడ ఆర్థికనిషేధమును అవలంబించవలసినదనియు తీర్మానించిరట.

ఈతీర్మానము మొదలగువాటి విశేషాంశములను తెలిసికొనుటకు ముందు, ఈ తీర్మానమునకు పూర్వమునుండి జరిగిన కార్యక్రమమునువిపులముగా గ్రహించుట ముఖ్యము.

జాతిసమితి కౌన్సిలువారు పారిసు నగరములో బ్రిటిష్ప్రభుత్వమున్ను, ఫ్రెంచిప్రభుత్వమున్ను కలిసి ఆలోచించి ఇటలీకిచేసిన సూచనల నాధారముగా [illegible] కాని ఇటలీ అబిసీనియాల వివాదపరిష్కారమునకు తగిన సూచనలు చేయుటకై ఒక పంచాయతీ కమిటీని (ఐదుగురు దేశముల ప్రతినిధులుగలదానిని) నియోజించియుండిరికదా. ఆకమిటీవారు ఆలోచించి ఆలోచించి ఒక నివేదిక వ్రాసి యిటలీ, అబిసీనియా ప్రభుత్వములకు పంపిరి... [illegible] మంత్రివర్గము [illegible] యున్ను పంచాయతీ కమిటీయొక్క అధ్యక్షుడగు సెనార్ డి మడరియాగ గారికి లేఖద్వారా తెలియజేసిరి.

రోమునగరములో ౧౯౩౫ సెప్టెంబరు ౨౧ వ తేది నాడు ముసోలినిగారి అధ్యక్షత్వమున ఇటలీ ప్రభుత్వపు మంత్రివర్గముయొక్క ౩ వ సభ జరిగెను. ముసోలినీవారు ఇటలీ రాజకీయ పరిస్థితులనుగూర్చియు, సైనిక పరిస్థితులను గూర్చియు ఒక గంటకాలము ఉపన్యసించిరి. తర్వాత జాతిసమితి కౌన్సిలుయొక్క పంచాయతీ కమిటీ పంపిన నివేదికనుగూర్చి ఆలోచన చేయబడెను. ఆలోచనానంతరము ఇటలీప్రభుత్వమువారు ఒక కమ్యూనికను ప్రకటించిరి. అందు జాతిసమితి కౌన్సిలుయొక్క పంచాయతీ కమిటీ నివేదిక యిటలీ ఆలోచించుటకు తగినంత ఆధారభూతమైనను యిచ్చుటలేదు. కొట్టివేసి ఆనివేదికలోని సూచనలు నిరాకరించబడినవని స్పష్టముచేయబడెను.

ఈ సంగతి ప్రకటించిన వాతలోనున్న ... ముఖ్యమునకు ఆశ్చర్యము కలిగించెను. ఏలనన వారు యిటలీ ఆ సూచనలను తప్పక అంగీకరింపగలదను నాశతోయుండిరి.

జనీవాలో జాతిసమితి కౌన్సిలులో యిటలీ ప్రతినిధియగు బ్యారన్ అలాయిసీగారు కూడ యిటలీప్రభుత్వమువారి ప్రకటనననుసరించి పంచాయతీ కమిటీయొక్క సూచనలను పూర్తిగా త్రోసివేయుట యొంతమాత్రముకాదని పంచాయతీకమిటీ అధ్యక్షుడగు సెనార్ డీ మెడరియాగా గారికి చెప్పిరి.

కాని రోములో అధికారులు యీ ప్రకటనవల్ల నిరాశ జెందవలసిన పనిలేదనియు, యిటలీ మంత్రివర్గముతో ఇటలీ అబిసీనియాల వివాద పరిష్కారమునకై రాయబారములు జరుపుకొనుటకు యింకను అవకాశము గలదనియు, ప్రకటనలోని మాటల మెత్తదనముకూడ దీనినే సూచించుచున్నదనియు చెప్పిరి.

లండనులో ప్రజాభిప్రాయముకూడ యిటలీ ప్రకటనవిని మొదట ఆశ్చర్యపడినను యింకను సమరసమైన పరిష్కారమునకు అవకాశముగలదని ఆశపడిరి. లండను అధికారులు యిటలీ ప్రభుత్వము జాతిసమితి కౌన్సిలుయొక్క పంచాయతీ కమిటీకి జవాబిచ్చిన తర్వాతగాని యే అభిప్రాయము సరిగా తేలదనితలచినను నిరాశమాత్రము వెలిబుచ్చలేదు.

రోములో ఇటలీ ప్రభుత్వ మంత్రివర్గమువారు ఆలోచించుచున్నప్పుడే ఫ్రాన్సులో మంత్రివర్గమువారును సమావేశమై ఇటలీ అబిసీనియా వివాదము యెడ బ్రిటను వైఖరితో ఫ్రాన్సుయెంతవరకు సహకారము సల్పవచ్చునను విషయము నాలోచించి లవల్ గారు జినీవాలో గావించిన ప్రకటనను అభినందించిరి. ఆ మంత్రులు మధ్యాహ్నము అల్పాహారము సేవించుచున్నప్పుడు ముసోలినీ గావించిన ప్రకటనసంగతి వారిచెవుల వేయబడెను. వారును నివ్వెరబోయిరి. కాని ప్రకటనలోని మాటలు కఠినముగా లేనందువలన ఆప్రకటనలోని సూచనలు ముసోలినీగారి కడపటి వచనములుగావని తలచిరి.

జర్మనీలో బెర్లిను నగరమందలి అధికారులకును యీ తీర్మానము ఆశ్చర్యము కలుగజేసెను కాని వారుకూడ యింకను రాయబారములకు అవకాశముగలదని ఆశ వదలలేదు. ఇటలీ అబిసీనియా వివాదమువల్ల యుద్ధము సంభవించుచో జర్మనీ మెమెల్ రాష్ట్రముపైకి దండెత్తవచ్చునని ఒక ఫ్రెంచివార్తా పత్రిక గావించిన ఆరోపణ నిరాధారమైనదని ఒక జర్మనీ అధికారి చెప్పెను. కాని "మెమెల్ స్టాట్యూటు" లో సంతకము చేసినవారందరు దాని విధిని సరిగా నిర్వర్తించి మెమెల్ స్వతంత్ర రాష్ట్రమగునట్లు చేయవలెనని జర్మనీయుల కోరిక యనిరి.

పంచాయతీకమిటీయొక్క అపజయము

మరల పంచాయతీ కమిటీ సెప్టెంబరు ౨౪ వ తేదీ ఉదయము సమావేశమై ఇటలీ అబిసీనియాలు పంపిన జవాబులనుగూర్చి ఆలోచించి ఒక ప్రకటన గావించెను. ఆ ప్రకటనలో సదరు కమిటీ తాను చదివిన పత్రముల వల్లను కనుగొన్న విషయములను బట్టియు వివాదము యేస్థితిలో నున్నదో జాతిసమితి కౌన్సిలుకు నివేదించుటకు తీర్మానింప బడినట్లు తెలుపబడెను.

ఇంతవరకును పంచాయతీ కమిటీ యిటలీ అబిసీనియా ప్రభుత్వములకు పంపిన సూచనలేమిటివో బైటపెట్టబడలేదు. అవి ౨౪ వ తేదినాడు ప్రకటించబడినవి. జాతిసమితి సభ్యులయొక్క స్వాతంత్ర్యమునకు భంగము కలిగింపబడరాదనియు, కాని ఒకసభ్యుని రాజ్యమును యింకొకసభ్యుని రాజ్యమున్న ప్రక్క ప్రక్కన యుండుచో వాటి సంబంధములలో విరోధము జనింపరాదనియు అను మూలాభిప్రాయములపై ఆధారములుగా యీ సూచనలు చేయబడినవి. అబిసీనియా జాతిసమితిలో చేరి బానిసల సంచుపద్ధతిని నిర్మూలించు విషయమునను, ఆయుధముల వ్యాపారము చేయువిషయమునను కొన్ని వాగ్దానములను చేసినది. అవి గాని నెరవేర్చబడలేదు. కొన్ని అవాగ్దానములను నెరవేర్చుటకు రాజ్యములో మంచిస్వదేశ సైన్యపరచుకొని నిర్మాణకార్యముల చేపట్టి శాంతిని బాగుపరచి చుట్టుప్రక్కల రాజ్యములతో మైత్రి గల్గియుండుటకు జాతిసమితి అబిసీనియాకు సహాయము చేయవలెననుకొనబడెను. ఏవిధముగ సహాయము చేయవలెననునది సూచించబడెను. బ్రిటిషు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వములవారు వివాద పరిష్కారమునకు అవసరమైనచో తమ తమ రాష్ట్రములనుండి కొంతకొంత భాగముల్ను యిచ్చుటకు యిష్టమును తెల్పిరి. అట్టి యిష్టము తెలియజేయు వారి పత్రముకూడ పంచాయతీకమిటీ సూచనలతో చేర్చబడెను. త్వరిత అబిసీనియాయొక్క ఆర్థికసంపద వృద్ధిపరచుటలో యిటలీకి యిష్టముగనున్ననుగుణంగా నియమము పంచాయతీ కమిటీ అంగీకరించెను. ఇటలీ అబిసీనియాతో ఆర్థికముగ తగిన ఒడంబడిక చేసికొనిన జాతి సమితి సంతోషించునని ఆ సూచనలు స్పష్టము చేసినవి.

అబిసీనియా ఈ సూచనలయొక్క మూలసూత్రములను అనగా లను స్వీకరించుటకు నిష్కను యితర రాజ్యములతో కలిసి మెలిసి యుండునట్లు తన అంతర్వ్యవస్థను సర్దుబాటు చేసికొనుటకు జాతిసమితి సహాయము పొందవలెనుట అవసరమేయను ఒప్పుకొని [illegible] దీనికి కాని యేవిధమైన సహాయము ఆను విశేషాంశములు తనకు పూర్తిగా స్పష్టముగ తెలియచేయబడినదేగాని తన ఖండితాభిప్రాయమును తెలుపజాలదని జవాబిచ్చెను.

ఇటలీవారు ఆసూచనలవల్ల తమకు లభించునది చాలదని ఆసూచనల నిరాకరించిరి. మరి చాలనది యెంత అనువిషయము నవ్యారిషా ఆలాయిసీ గారు పంచాయతీ కమిటీ అధ్యక్షునకు లిఖితముగాగాక నోటితో కొన్ని యిటలీకోరికలను చెప్పెను. అందలి ముఖ్యాంశములేవనగా (౧) అబిసీనియాకు ఆయుధములు హెచ్చుగా లేకుండచేయవలెను; (౨) అబిసీనియా సేనలను యిటలీసరి చేయవలెను; [౩] అడిసు అబాబాకు పడమటిగుండా ఉత్తరమునుండి దక్షిణమునకు పోవు అబిసీనియా రాజ్యభాగమును యిటలీకిచ్చివేయవలెను [యీభాగము యిప్పటియాను యిటలీవారి సోమాలి లాండుతో కలుపుటకు ఉపయోగించబడును] [౪] అబిసీనియాకు సముద్రపురేవుకు పోవు మార్గము యిటలీవారి ప్రదేశమునుండి పోవలెను.

జనీవాలో విదేశ ప్రతినిధులును యీ సూచనలకు అబిసీనియా చక్రవర్తి సంతోషముతో అంగీకరించనూ అంగీకరించడు, ఒక వేళ అంగీకరించినను అవి జాతిసమితి నిబంధనలకును జాతిసమితి సభ్యతచే అబిసీనియాకుగల హక్కులకును విరుద్ధములు అనిరి.

గొప్ప భారతీ యోద్యమము

ఇండియాలోకి అమెరికానుండియు, యూరోపునుండియు పెట్రోలు కిరోసీనులు అధికముగా దిగుమతిచేయబడును

బొంబాయిలో ఒక ప్రసిద్ధమైన భారతీయుల కంపెనీ స్థాపింపబడెను. యూరోపునుండియు పెట్రోలు కిరోసీన, మరియు నాటిసంబంధములగు యితర ద్రవ్యముల దిగుమతిచేయుటకు ప్రారంభించుననియు, అందుకై గొప్పమూలధనముతో నొక గొప్ప కంపెనీ స్థాపించబడెనున్నదనియు మాకు నమ్మకస్థులవలన తెలిసినది. మొదట యీకంపెనీ బొంబాయిరాష్ట్రమందును, ఉత్తరహిందూస్థానమందును, దక్షిణ హిందూస్థానమందును వ్యాపారము చేయును. అందుకుగాను వివిధములైన నమునాలను ౩౦-౪౦ లక్షల గ్యాలనుల పరకు పెద్ద టాంకులలో నిలువయుంచుదురు.

ఇంతకాలము యీవ్యాపారమును యూరోపియులకంపెనీలును, అమెరికా కంపెనీలును మాత్రమే చేయుచుండెను. అందువలన ప్రపంచములోని యే యితర దేశములోకంటెనుగూడ ఇండియాలో పెట్రోలు, కిరోసీనుల ధరలు చాల హెచ్చుగానున్నవి. ఈ క్రొత్తకంపెనీ వ్యాపార రంగములో దిగినచో యీవస్తువులను ఉపయోగించువారు తక్కువ ధరలకే వాటిని కొనగల్గుదురని ఆశించబడుచున్నది.

ఈ వ్యాపారమునంతయు మంచి పలుకుబడిగల సమర్థులే నిర్వహింతురు. గనుక యీ ఉద్యమము తప్పక జయముపొందగలదను నమ్మకము గలదు.

ప్రకటన

మునమ్మా రంగమ్మ జవ్వుకే రాఘవాచారి. పూజారి. దేసల్ కసబా తాలూకా తుకపల్లిలో మహదూలిమాన్యము క్రింద కనుపరచిన రాజా శివరాజ బహద్దరు స్టేటు యిలాకాలో యున్నది. ఇప్పుడు రంగమ్మ శ్రీనివాసాచారికి ముతాబన్న తీసుకోదలచి యున్నది. అందరికిని ఇందుమూలమున తెలియజేయుట యేమనగా ఈ ముఖ్యయ్యాతు మంజూరు చేయుటలో ఎవరికైనా వుజరు యున్నయెడల ఆరు వారముల లోపల మా మహలుకు వచ్చి తెలుపుకొనవలసినది. మునస్తు దాటిన తరువాత వచ్చిన వుజరు చెల్లనేరవు.

తరి	౧౦ బీగాలు	రు. ౭౦౮౦
ఖుష్కి	౨౦ బీగాలు ,,	౫-౦-౦
	౩౦ బీగాలు ,,	౭.౫-౦-౦

సంది వగైరా వగైరా ౧. ౯౩

౧౦-౭-౦

౮౧-౭-౦

మామ మహాలు కచేరి

స్టేటు రాజరాజమాన్

శివరాజ బహద్దరు

సీతారాం ప్రైవేటు యిన్స్టిట్యూటు

6613, వెంకటేశ్వర గుడిపేట, సికింద్రాబాదు.

స్కూలు క్లాసులు, ఇంగ్లీషు, అరబ్బు, తెలుగు, ఉర్దూ మొదలగు భాషలు నవీన సూత్ర పద్ధతులలో త్వరగా నేర్పబడును. ఫీజు స్వల్పము. ఆఫీస్సుపై నిర్ణయము.

ఓమ్

నిజాంరాష్ట్ర చతుర్థాంధ్ర మహాసభ

ఆహ్వానసంఘము (సిరిసిల్ల)

విజ్ఞప్తి

ఆంధ్ర సోదరీ సోదరులారా!

మహా ఘనతకెక్కిన మన నిజాం రాష్ట్రములో పదునైదు సంవత్సరముల క్రిందట మాత్రము ప్రారంభమై, మంచిగతిని సాగుచున్న యాంధ్రోద్యమ మైదు సంవత్సరములనుండి మహాసభ రూపమును ధరించినది. దీని మూలమున నిజాం రాష్ట్రాంధ్రులెల్లరు నొకచో సమావేశమై మన సాంఘికవిద్యా, నైతిక, ఆర్థిక, వైజ్ఞానికాభివృద్ధిని గురించి యేకముఖముగా చర్చించి కార్యాచరణకు గడంగుటకవకాశము గలుగుచున్నది. ఇప్పటి కిట్టి మూడు మహాసభలు జోగిపేట, దేవరకొండ, ఖమ్మము లలో జరుపబడినవి.

ఈ రాష్ట్రములోని తెలుగుజిల్లాయగు కరీంనగరము ప్రాంతములలో నిట్టిసభ లిదివర కెన్నడును జరుగలేదు. మన జనసామాన్యముగాని, మనముగాని వీనితో పరిచితులము గాము. ఈసభలు జరుపుటవలన మనలో విద్యాప్రచారము గలిగి సాంఘిక, నైతిక, వైజ్ఞానికాది విషయములందు అభిరుచి గలవారమై ఉత్తమ జీవనముల గడుపుకొనువారము కాగలము. కావున ప్రజలలో విజ్ఞానబీజముల నాటుటకు ఇట్టి సభలు జరుపబడుట యావశ్యకము. కనుక మన ప్రాంతమునగూడ ఇట్టి మహాసభయొక్క నాల్గవ సమావేశమైన సభను గుర్తించి చతుర్థ సభను, కరీంనగరము జిల్లాలోని తాలూకాస్థానమగు సిరిసిల్లలో జరుపుటకు తీర్మానించుకొని యాహ్వానించియున్నాము.

కరీంనగరము జిల్లా స్వచ్ఛమైన తెలుగుమండలము. దీనిలో విఖ్యాతచారిత్రిక ప్రదేశము లెన్నియో గలవు. ప్రసిద్ధాంధ్ర కవులెందరో యవతరించి, విఖ్యాత కావ్యగ్రంథములు, నాంధ్ర భాషా సాహిత్య సముద్ధరించుటచే యాంధ్రప్రపంచమున యశము గడించి, యీ రాష్ట్రమునకు వన్నె తెచ్చియున్నారు. ... సంస్కృతాంధ్ర పండితుల నామములును, ... వెలిగందల నారయ ... వీరలీ జిల్లాలో జన్మించినవారే. మొదటివారి స్వస్థానమగు వేములవాడ సిరిసిల్ల తాలూకాకు జెందె యిక్కడికి సమీపమునగలదు. ఇయ్యది సుప్రసిద్ధ క్షేత్రస్థలము. దూరపు దేశములనుండి భక్తులు విచ్చేసి, శ్రీరాజేశ్వర స్వాములవారి దర్శనము జేసికొని శ్రద్ధాభక్తులతో మొక్కులుచెల్లించి పోవుదురు. మరియు వేములవాడ భీమేశ్వరాలయము దర్శనీయము. వేములవాడ ప్రక్కనే నాంపల్లి గుట్టగలదు. ... రాజరాజేంద్రుని ... నుండెననియు, ఈ ప్రాంతమంతయును వారి ఏలుబడిలోనిదే యని యనుశ్రుతిగలదు. దీనికుపబలముగా ... నారసింహుని కాలు ... తలను ... మొదలగు ... చిత్రములు శాసనములందు ... విఖ్యాత చారిత్రిక విషయములతో బరివేష్టితమై యున్న యీ సిరిసిల్లలో చతుర్థాంధ్ర మహాసభను సమావేశపరచుటకు నిశ్చయించి మీయందరిసహాయము నాశించుచున్నాము.

పైన పేర్కొనిన ఈమహాసభాసమావేశమునకు వేలకొలది ప్రతినిధులును ప్రేక్షకులును, ... నిజాంరాష్ట్రపు ప్రసిద్ధాంధ్రనాయకులును రాగలరని తలంచుచున్నాము. వీరందరి భోజనాది వసతులకును, విశాల సభామంటపమల నిర్మాణమునకును, తదితరసంభార పరికరములకును, సిరిసిల్లవంటి విఖ్యాత స్థానమున కధికశోభాలంకారము గూర్చుటకును, ఆహ్వానసంఘము చాల వ్యయప్రయాసముల భరించవలసియుండును. కావున నీప్రాంతీయులగు తామందరును, ఆర్థికరూపమున గను, శారీరకముగను తదితరవిధముగను దోహదమొసంగినగాని మేమీభారమును వహించ శక్తివంతులము కాజాలము. ఇది రాజకీయములతో సంబంధములేని మహాసభ కావున నీప్రయత్నమునెడ సమస్తాంధ్రులయొక్క సహాయము నభిలషించుచున్నాము.

ఈమహాసభను విజయవంతముగను, అదృష్టప్రాయముగను జరిగించు కీర్తిప్రతిష్ఠలు యీప్రాంతీయులమగు మనపైననే యాధారపడియున్నవని తలంచి తామందరి సహాయసంపత్తి నాధారము గాగొని, కార్యము నిర్వహించుటకు పూనితిమి. మాకు సర్వవిధములతోడ్పడి, యుత్సాహపూరితులై యీసభను జయప్రదముగా నెరవేర్ప ప్రతియొక్కరిని ప్రత్యేకముగా ప్రార్థించుచున్నాము.

ఇట్లు విన్నవించు విధేయులు

ఆవునూరి వేణుగోపాలరావు,

దేశపాండ్య, వకీలు,

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు

కొడిమేల భూమయ్య, వకీలు,

ప్రధానకార్యదర్శి

లాభములు — లాభములు

మ్యానేజింగ్ డైరక్టర్ అర్. యస్. మూర్తి (ఎం. ఎ న్యూయార్క్) గారు హైదరాబాదులోని రాయల్ హోటేలులో ప్రస్తుతము బస చేయుచున్నారు. స్టాండర్డ్ క్యాపిటల్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ తాలూకు నూటికి ౯౦ చొప్పున లాభములలో మీరు పాల్గొన దలంచుచో, వారిని స్వయముగా కలిసికొనుడు. లేదా వారితో నుత్తర ప్రత్యుత్తరముల జరుపుడు.

పరోపకారము—ధనార్జన; పెట్టుబడి అవసరములేదు

లక్షలకొలది రూపాయల విలువగల విషయములు. ఎక్కువవ్యయముతో నిండిన నేటి స్కూలువిద్య, యూనివర్సిటీవిద్యలకంటె యెక్కువ ఉపయుక్తమైనది.

"సైంటిఫిక్ హైజీన్ నేచురల్ ట్రీట్‌మెంట్ మేడ్ యీజీ" [శాస్త్రీయమైన ఆరోగ్య రక్షణమును ప్రకృతిచికిత్సా విధానమును సులభముగా తెలియపరచు గ్రంథము] అనుపేరుగల మాపుస్తకము మంచిప్రఖ్యాతిగల హీలియో తెరపిస్టుచే అనేకసంవత్సరములు శ్రమపడి అనేకదేశములు తిరిగిచూచి వచ్చినతర్వాత ఆ అనుభవముతో వ్రాయబడినది. ఇదిఅతిసులభముగా అర్థమగుట అందరికిని ఆశ్చర్యము కలిగించును. అనేకవిషయములను సంగ్రహముగ చేర్చి రచింపబడినట్టి యిటువంటిపుస్తకము మరియొకటిలేదు. ఇప్పుడు అచ్చులోలేనట్టి వందలకొలది రూపాయలు వెలచేయు ప్రాచీన ప్రమాణగ్రంథములనుండి లక్షలకొలది రూపాయల విలువగల విషయములు ఈగ్రంథమందు చేర్చబడినవి. ఈగ్రంథమును తేలికకాలములో ఒక పక్షము రోజులు చదువుటచే వందలకొలదిమంది క్రోమోపతీ, హీలియోపతీ, నేచరుపతీ, పాలచికిత్స, యింకను ప్రపంచములో అందరికిని తెలిసియున్న యితర ప్రకృతిచికిత్సలు—వీటిలో పండితులై యితరవైద్యులు నిరాశపరచి లేచేసిన రోగులనుకూడ బాగుచేసి అనేకుల ప్రాణములను కాపాడగల్గినారు. బ్రిటిషు యిండియాలో దీనినిచదివిన ఒకసామాన్యుడు యిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

"నేనీగ్రంథమును చదివినతర్వాత నేనంతవరకు ఎంతోద్రవ్యము ఖర్చుపెట్టి తెప్పించియుండిన మందుల నన్నిటిని మూటకట్టి మూలపెట్టి, యెట్టిమందుగాని లేకయే ఆశ్చర్యకరముగా అనేకరోగములను, యితరులు నిరాశచే వదలుకొన్నవానినికూడ నయముచేసినాను. ఇతరవిధముల నయముకాని నారోగమునే ఒకదానినికూడ యీవిధముగనయము చేసికొంటిని. ఈగ్రంథములో వైద్యులకుమాత్రమే అర్థమగు సంకేతపదములు తీసివేయబడినవి. అనుభవమువల్ల రుజువైనజ్ఞానము ఆచరణకు అక్కరకువచ్చునంతవరకు మాత్రమే యీగ్రంథమందుయీయబడినవి. నీవెక్కడనున్ననుసరే, యేపనిచేయుచున్ననుసరే, ఒకకార్డు వ్రాసివేసినచో యీ అపూర్వమైన విలువగలగ్రంథము నీయింటికి వచ్చిచేరగలదు. ధర రూ ౧౦ మాత్రమే.

జామేఉల్ ఉలూం, నెం. ౪౪౪౭ డాక్టర్ జగన్నాథ్‌ప్రసాద్ వీథిగల్లీ, పురాణాహవేలి, హైద్రాబాద్ [దక్కన్]

దసరా వేడుకలు

(కలం)

ఆంధ్ర యువజనసంఘము తరఫున విజయదశమిరోజు సాయంత్రము ౬॥ గంటలకు శ్రీబాలసరస్వతి ఆంధ్రభాషా నిలయంలో దసరావేడుకలు జరుపబడెను. శ్రీయుత శాంతిపరిపక్ష్మగారి వీణాగానము సభికుల నిజముగా ఆనందపరచినది. శ్రీయుత సత్యనారాయణగారు హిందూస్థాని పాటపాడి సభికుల మెప్పువడసిరి. కృష్ణమాచార్యులవారు కరతాళధ్వనుల మధ్య పద్యగానము గావించిరి.

అంత పై సంఘపు అధ్యక్షులు కృతజ్ఞతా వందనము లర్పింప సుమారు ౭ గంటలకు వేడుకసభ ముగిసెను.

ఉస్మానియా పట్టభద్రుల సంఘ కార్యదర్శికి మున్సిఫ్ పదవి

పై సంఘమునకు కార్యదర్శియగు ఫియాజుద్దీన్ అహ్మద్, బి. ఏ., యల్. యల్. బి., గారు మున్సిఫ్ గా నియమితులైనందున అబ్దుర్రహీము బి. ఏ., గారు కార్యదర్శిగా నియమింపబడిరి.

చెరువులో మృతుని శరీరము

చారము రోజుల క్రింద శనివారము నాడు ౩౦ ఏండ్ల వయసుగల నారాయణ అనువతని కళేబరము మీరు ఆలం చెరువులో తేలుచున్నట్లు కనుగొనబడెను. పోలీసు వారా శరీరమును చెరువులోనుంచి తీసివేసిరి. అతడు ప్రమాదవశమున మునిగియుండునని అనుమానించబడుచున్నది.

వైదికాదర్శ

హైదరాబాదు ఆర్య సమాజము వారిచే నడుపబడుచుండు "వైదికాదర్శ" అను ఉర్దువారపత్రికకు మ. ఘ. వ. ప్రభుత్వమువారిచే నింతవరకు యివ్వబడిన అనుజ్ఞ నిరాకరించబడెను.

ఆర్థిక మంత్రిగారి నైపుణ్యము

మ. ఘ. న. ప్రభువుగారి సంతసము!

నవాబ్ హైదరు నవాజజంగుగారు చాల నైపుణ్యముతో ఆదాయ వ్యయపట్టిక [మహిజనా]ను ౧౩౪౫ ఫసలికొరకు తయారు చేసినందునకు మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారు నవాబుగారి విషయమునను, వారి క్రింది యుద్యోగుల విషయమునను తమ సంతోషమును ప్రకటించిరి.

చిత్రగుప్త బాలభటులు

కాయస్థ యువజన సంఘము పక్షమున దసరా సందర్భమున రాజాబహదరు వేంకటరామారెడ్డి ఓ. బి. ఇ. గారి యాజమాన్యమున బాలభటుల సభ జరిగినది. వీరి యధ్యక్షులగు రాజానరసింగరాజా బహదరు, రాయ సజ్జురు ప్రసాదు [హైకోర్టు వకీలు]గారు, సత్యనారాయణ ప్రసాదుగారు మున్నగు సభా నిర్వాహకులు వయస్థచేసియుండిరి. ప్రభువుగారికి ఆశీస్సులతో సభముగిసెను.

శాసన సభా సభ్యత్వకాలము హెచ్చించుట

నవాబ్ ఖుల్లుజమాను ఖాన్ గారి సభ్యత్వము మరి రెండు సంవత్సరములు వరకు పొడిగింపబడినది.

గోల్కొండవరకు సర్కారి బస్సులు పోవు యేర్పాటు

౧ ఆజూరునుండి గోలకొండవరకు రైల్వే బస్సులు పోవుచు వచ్చుచుండునట్లు ఏర్పాటు చేయబడినవి. దివాన్ దేవిడినుండి గోల్కొండవరకు రెండణాలు, సాతవం తెనవరకు అణా అని నిర్ణయించబడినది. ఉదయము ౧౦-౪-౧౫ నుండి రాత్రి ౧౦. ౯-౩౦ వరకు ౩౦, ౩౦ నిమిషాల కొకసారి చొప్పున బస్సులువచ్చుచు పోవుచుండును.

హైదరాబాదు ఆర్థిక సంఘసభ

ఇది ౫ ఆజూరు ౧౩౪౫ ఫ. శుక్రవారమునాడు సాయంత్రము ౪॥ గంటలవేళ నిజామకాలేజి ప్రక్కనున్న సహకారసంఘ కార్యాలయమున జరుగును. ప్రారంభోత్సవము నవాబ్ హైదరు నవాజజంగు బహదరుగారు జరిపెదరు. "రైతుల ఋణబాధ"ను గురించి అహమదు మొహియుద్దీను సా॥ ఉపన్యసించెదరు.

గ్రామములలో ప్లేగు

సంగారెడ్డిపేటలో ప్లేగువ్యాధి వ్యాపించుచున్నదని తెలియుచున్నది. డాక్టరుఖానా కూడ ఏర్పాటు పెట్టబడినది. జనులు భయభ్రాంతులై యున్నారు.

అంకోలుతాలూకా ఆల్లామర్గములోకూడ ఎలుకలుపడుచున్నవి. జనులు భీతచిత్తులై ఇండ్లు ఖాళీచేయుచున్నారు.

గాంధి జయంత్యుత్సవము

(విలేఖరి)

౨వ ఆక్టోబరునాడు సాయంత్రము ౬॥ గంటలవేళ గౌలిగూడెము నందు, దేశభక్త వామన నాయకుగారి భవనమున నీ యుత్సవము జరుపబడినది. బహిరంగసభకు సెలవు దొరకనందున ప్రైవేటు సమావేశము జరిగినది. సుమారు ౩౦౦ మంది విద్యార్థులు వచ్చియుండిరి. వీరిలో నగరమున ప్రజాహిత కార్యములందు ప్రముఖులు. శ్రీ నాయకుగారి కుటుంబమునకు సంబంధించిన మహిళా మణులను కూడ దయచేసియుండిరి.

మహాత్ముని పెద్ద పటము ఒకపక్క నిలుపబడియుండెను. దాని యెదుట పీఠముపైన రెండుజ్యోతులు శోభాయమానముగ వెలిగింపబడినవి. కార్యక్రమము ఆరంభమున గాంధీమహాత్ముని కిష్టమైనదగు గీతము "వైష్ణవ జనతో" అనుదానిని శ్రీమతి ముక్తాబాయి (దే. భ. వామన నాయకుగారి పత్నిరత్నము) గానముపాడిరి. తరువాత మౌ. సిరాజుల్ హసన్ సిర్మిజీ సా॥, హైకోర్టు వకీలు, మహాత్ముని జీవితములోని ముఖ్యాంశములను వర్ణించి ఆపవిత్రాత్మకు దీర్ఘాయువు కలుగవలయునని అందరి పక్షమున ప్రార్థించిరి.

పిమ్మట దే. భ. వామన నాయకుగారు గాంధివారమున చేసిన ఖద్దరు విక్రయమును గురించియు, హరిజనోద్ధరణమునకై సంపాదించిన చందాలను గురించియు వివరములు తెల్పి చందాలొసంగినవారి ఘననామముల తెల్పిరి. మూడువందలకు పైగా చందాలు వచ్చినవి. నగరములోని హరిజన వసతిగృహమునకు చందా లొసగిన మహమ్మదీయ సోదరులు మౌ. మి. మెహదీ సా॥ (బొంబె బాంకుమేనేజరు కార్యదర్శి), మౌ. తారాబకీ సా॥ (బాగాతు అవ్వలు తాలూకుదారు) తదితరులను ప్రశంసింపబడిరి. మహాత్మునికి దీర్ఘాయురారోగ్యములు ప్రసాదింప భగవంతుని అందరును ఏకగ్రీవముగా ప్రార్థించిరి. ఈ సందర్భమున మహాత్మునభినందించుచు నొక తంతివార్త పంపబడెను.

తదుపరి అందరకును ఫలాహారములు, పాలును అర్పింపబడినవి. ఈ కార్యమునందు శ్రద్ధవహించి యుండరని సమావేశ పరచినందునకు శ్రీయుత వామన నాయకుగారు సభ్యుల వలన ప్రశంసింపబడిరి. బహిరంగసభ కనుజ్ఞ లభించియుండిన పక్షమున వేలమంది సమావేశమై యుండురు. హైదరాబాదు నగరవాసులకట్టి యదృష్టము లేకపోయెను. ఈ మాత్రమైన ఆనందమును కలిగించినందుకు దే. భ. నాయకుగారును శ్రీమతి ముక్తాబాయిగారును పౌరుల కృతజ్ఞతకు పాత్రులు.

ఐదువేలరూపాయల ఆశకు విషముపెట్టుట

[హైదరాబాదు మొదటి నాజము ఎదుట]

ఈ అభియోగమునుగురించిన ప్రారంభవిషయములు గోలకొండ పత్రికలో నిదివరకే తెల్పబడినవి. దీనిలో డాక్టరు లక్ష్మయ్యఅనువారు నిందితులలో ముఖ్యులు.

౧ ఆజూరునాడు ఈ అభియోగము విచారణకు వచ్చినది.

న్యాయాధిపతి క్రొత్తగా అమలులోనికి వచ్చిన నియమముల ప్రకారము ఇద్దరుసాక్షుల వాఙ్మూలములు వ్రాసికొని అభియోగపత్రము సెషన్సుకు అప్పగించిరి. నిందితుల పక్షమున సయ్యదు హైదరుజా సా॥ బారిస్టరు, హాజీ సయ్యదలీ సా॥ హైకోర్టువకీలు, ఓరిద్దరును పని చేయుచున్నారు.

మహమ్మదీయ యువజన సంఘము

వీరి సభ ౧ ఆజూరునాడు [illegible] లో సమావేశమై ఉపన్యాసములు జరిగెను.

నమ్మకము

వ్యాపారాభివృద్ధికొక అమూల్యమైన ఆస్తి

ప్రజాసేవ చేయుటలో "హిందుస్థాన్" కు కలిగిన పేరునకు ప్రజలలో దానికిగల నమ్మకమే మూల [illegible] సంవత్సరబడి వారి యొక్క

కార్యనిర్వాహణమునందలి సమర్థత, న్యాయమైన వ్యవహారము, క్లెయిములు వెంటనే చెల్లించుట, ఉదారములయిన నిబంధనలు [illegible] క్రొత్తక్రొత్త ప్రయత్నములు, వివేకవంతముగ భవిష్య మునందున్న వ్యాపార నిలువయుంచుట, క్షేమకరములైన పెట్టుబడులు [illegible] గొప్ప ఆస్తి, ఉపయోగకరమైన సేవ

ప్రజా విశ్వాసమును పుట్టించినవి.

ఈ క్రిందిఅంకెలు మిమ్ములను సమాధాన పెట్టగలవు.

క్రొత్త వ్యాపారము

ఈసంవత్సరము 1934—35

2 కోట్ల 5 లక్షలకు మించిపోయినది.

—(* —

వేయింటికి సంవత్సరము 1 కి బోనసు

ఎండోమెంటుమీద రు 23 | హోల్ లైఫ్ మీద రు 20

హిందుస్థాన్

కోఆపరేటివు ఇన్సూరెన్సు సొసయిటి, లిమిటెడ్.

HINDUSTAN
Co-Operative Insurance sOciety, Ltd.

హెడ్డాఫీసు: హిందూస్థాన్ బిల్డింగ్సు, కలకత్తా.
శాఖలు: బొంబాయి, మద్రాసు, ఢిల్లీ, పాట్నా, లాహోరు, లక్నో, ఢక్కా.
పూర్తి వివరములు ఆర్గనైజరు, సెంట్రల్ బ్యాంకు బిల్డింగ్సు,
షహరా ఉస్మాని, హైద్రాబాదు నుండి పొందవచ్చును.

భారతదేశపు ప్రధానమైన భీమాకంపెని

చతుర్థ ప్రకృతి శిక్షణ శిబిరము
మదనపల్లె 1936 మే.

ఈశిబిరముయొక్క ఆహ్వాన సంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ్యులుపంపిన ప్రకటనయొక్క సారాంశము క్రింద తెలుపబడుచున్నది:—

అధునిక వైద్య సాంప్రదాయముల వారెన్ని ఔషధములను, ఇంజక్షనులను, ఆపరేషనులను ప్రయోగించినను, కోట్లకొలదిధనము ఆసుపత్రులకును, ఔషధశాలలకును ఖర్చు పెట్టినను, కలరా, ప్లేగు, మలేరియా, మున్నగు అంటువ్యాధులును, క్షయ, కుష్టు, బహుమూత్రము మున్నగు కఠినవ్యాధులును, శాశ్వతముగా తొలగకపోవుటయేగాక పలక్షల అకాల మరణములును దినదినమునను హెచ్చిపోవుచున్నవేగాని తగ్గునట్లగపడవు. సరిగదా, యౌషధవిధానమే రోగవ్యాప్తికిని, కొత్తరోగములకును, అసంఖ్యాక మరణములకును ముఖ్యకారణమని విఖ్యాత వైద్యుల అభిప్రాయము.

అయితే ఇక ప్రకృతిచికిత్సయో విశేష ధనవ్యయప్రయాసలు లేకయే, కేవలము, జల, వాయు, మృత్తిక, సూర్యరశ్మి, ఉపవాస, వ్యాయామ, ఘనాహారాదులచేతనే, అసాధ్య వ్యాధులని భావింపబడు క్షయ, కుష్టు, కలరా, ప్లేగు మొదలు ఇదియదియనక, సమస్త వ్యాధులను, మన వైద్యులబ్బురపడునట్లు స్వస్థము చేయుచున్నది.

ఔషధవైద్య మపజయము చెందు చోటునుండియే ప్రకృతి చికిత్సాజయము ప్రారంభమగుచున్నది.

పాశ్చాత్యదేశములందీప్రాకృతచికిత్స ప్రస్తుతము విశేషముగావ్యాపించి, మందులపైనమ్మకముమట్టమై, ఔషధవైద్యులుకూడా దీనిపైపే మరలుచున్నారన్న, నికదీని అమోఘప్రాశస్త్యమును వేరుగ జెప్పవలెనా?

ఇట్టిస్వాభావిక చికిత్సావిధానము ఇప్పుడు మన దేశమున కొంత వరకును, ఉత్తరసర్కారులందు హెచ్చుగాను వ్యాపించినది. ఈ వైద్యమును వ్యాపింప జేయుటకు, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మూడు సంవత్సరములుగా మేనెలలో శిబిరమును ఏర్పరచి ఆంధ్రప్రకృతి ధర్మప్రచారకులు, ఉచితముగ నేర్పుచున్న సంగతి చాలమందికి తెలిసియేయుండును. బి. ఎ; ఎం. ఏ; ఎల్.టి. మున్నగు పట్టణములుగూడ నిచ్చుచున్నారు.

ఈసంవత్సరము, రాయలసీమలో మదనపల్లె ప్రాంతమున ఏర్పాటుచేయుటకు తగుప్రయత్నములు గావింపబడుచున్నవి. అచ్చట జల, సూర్యకిరణ, యోగ, వ్యాయామ, మృత్తికాది చికిత్సావిధులును-కూనే-నిప్-జస్టు-కెల్లాగ్ మున్నగువిధానములును నిపుణులచేత బోధింపబడును. వైద్యశిక్షణము-వసతి-భోజనము గూడ ఉచితమే.

పైయుచిత భోజనాది యేర్పాట్లకు గాను. మూడువందల (౩౦౦) రూపాయలకుపైగా ఖర్చగును. కాని, అభిమానులు, ధార్మికులు పూనుకొన్న ఇదియొక గొప్పపనికాదు. కాన,చికిత్సాభిమానులు, దేశాభిమానులు, వేయేల? హైందవ బాలబాలికల సత్త్వములగోరు సర్వులును,ఆహ్వాన సంఘసభ్యులుగ,పోషకులుగ, అభిమానులుగ చేరి ధన, వస్తు, వాక్సహాయములనిచ్చి, తమప్రేమాదరములనిచ్చి,శిబిరమును జయప్రదము గావింపవలెనని ప్రార్థించుచున్నాము.

ఈవైద్యమును నేర్చుకొనదలచిన విద్యార్థులును, నిరుద్యోగయువకులును, దేశసేవాభిలాషులును, అందును చిత్తూరు, రాయలసీమ, కోలారు సమీపప్రాంతస్థులు ఇట్టి దివ్యతరుణమును జారవిడుచుకొనరని నమ్ముచున్నాము.

వైద్యవిద్యార్థులు చదువవలసిన గ్రంథములు, ఇతర వివరములకు మా నేజరు, ప్రకృతిచికిత్సాలయము, బెజవాడ,నుండి తెప్పించుకొనవచ్చును.

చందాదారుల వివరము

౧. ఆహ్వానసంఘసభ్యులు (౧౦రూ. లేక అంతకుపైన చెల్లించువారు.)

౨. అభిమానులు తమ్ప్రాంతపు శక్తిగల విద్యార్థులను [౫రూ.]

౩. బ్రాత్సాహకులు [తోచిన సాయము చేయువారు.]

విద్యార్థులకును, కొలదిమంది రోగులకును, ప్రేక్షకులకును. ఆధ్యక్షులకును, ఆహార్యాహారాది వసతులు ఉచితము. అందరికిని అపక్వాహారమే.

తక్కిన వివరములను యీక్రింది కార్యదర్శినుండి తెలిసికొనవచ్చును. చందాలను, ఇతర సహాయములను కోశాధ్యక్షులపేరట పంపవలెను.

శిబిరమునకు ఉచితముగ ఇవ్వదగు అపక్వాహారమునకు పలయు గోధుమలు, శనగలు,వేరుశనగ, కొబ్బరి కాయలు, ఖర్జూర, మామిడి మున్నగు పండ్లను వారివారికి తోచినవిధమున ఇచ్చిపోవచ్చును.

ఇట్లు

ఆహ్వానసంఘ కార్యనిర్వాహకవర్గము.

౧. యస్.వి. నరసింహాచార్యులు [వకీలు] అధ్యక్షులు. ౨. గొనారాల సుబ్బన్న [ఉపాధ్యక్షులు.] ౩. శ్రీ. నారాయణస్వామి [కార్యదర్శి] ౪. చీమల వెంకట్రమణశెట్టి [సహాయ కార్యదర్శి] ౫. యం.... పోతన్ననుప [కోశాధికారి.]

కలకత్తాలో
హైదరాబాదు జీవరక్షక సంఘమువారి ప్రచారము

కాళికా దేవాలయము ముంగిట పశుహింసల నిరసన

టవున్ హాలులో గొప్ప బహిరంగ సభ

(స్వ. విలేఖరి) కలకత్తా; ౨౭-౮-౩౫.

నేటిసాయంకాలము పురమందిరమున సర్, పి.సి. రాయిగారి యధ్యక్షత క్రింద, పశుహింసలను నిరసించుటకుగాను, నొక సభను సమావేశపరచిరి. అందు కొందరు మహాశయు లుపన్యసించిరి. ప్రారంభములో భజన పార్టీవారు జీవరక్షా గీతములను బాడిరి. సభకు ౨౦౦౦౦ యిరువదివేలమంది హాజరైరి.

౨౮-౮-౩౫న ఉదయము ౧౧ గం. మొ॥ రాత్రివరకు మండలివారు తూలపట్టీ, బడతల్లా, బర్రాబజారు మొదలగు ముఖ్యస్థానములలో నగర సంకీర్తనము జేయుచు, ఉపదేశముల నిచ్చిరి.

౨౯-౮-౩౫న ఉదయము ౧౧ గం. మొ ౭ వరకును, బాలసెల్లా, లోయరుచిత్పూర్ దయాజనక గీతములపాడుచు జగన్నాథఘాటుకు చేరుకొనిరి. పశుహింసలను వదలుడని ప్రజలతో విన్నవించిరి. వందలకొలది జనులు పాటలయొక్కయు, లెక్చరులయొక్కయు లాభములను పొందిరి.

జీవరక్షాప్రచారక మండలితోగూడ, అచ్చటి స్థానిక జీవదయా ప్రచారక సమితి నుండి భాయీ ... ౧౦ లేక ౧౨ మంది ప్రచారకులు తిరుగుచున్నారు.

౩-౧౦-౩౫న కాశీపురము, అలమ్ బజారు, కమరిహాట్టీ, ఆగర్ పారా, సామునగర్, ఖర్దా, టిటాఘర్, కొన్నగర్, హాజీనగర్ మున్నగు విభాగములలో లారీద్వారా తిరుగుచు భజనభాషణముల గావించిరి. కరపత్రములను పంచిపెట్టిరి. ... మూడు ప్రాంతికముగా హెచ్చరిక గావించిరి.

౫-౧౦-౩౫న బడబజారు, చడీలబజారు, అలీపూరు ... విభాగములలో ఆహింసాప్రచారము గావించిరి.

౧-వ పేజీ తరువాయి

టెలిఫోను సౌకర్యముల కొఱకును ఖర్చుచేయ బడిన మూలధనముకంటె ౫౪ లక్షలు అదనము ఈచేయబడిన సౌఖ్యపు యేర్పాటులవలన వచ్చు ఆదాయము యింకను చాలకాలమువరకు పైజె ప్పినఋణములకగు వడ్డీతీర్చుటకు చాలినంతయె త్తైనను రాదు. కాని రైల్వేలలో సంవత్సరము నకు ౧౦౦౦లక్షల ౬౬ వేల ఆదాయము నీయగల ౧౪కోట్లు పెట్టబడియు, సంవత్సరమునకు ౫౬ ల ౧౭వేల ఆదాయమునీయగల ౭౫ లక్షల ౭౯ వేలు నగరపు యెలెక్ట్రి సిటిలోను గలదు. ఇందులో ప్రత్యేకోద్దేశ్యముతో యేర్పరచబడి ననిధులసంగతి వదలివేయబడినది అనిధులేవన గా, క్షామనిధి ౨కోట్ల ౮౭ల. పరిశ్రమలనిధి ౯౦ల, ఉస్మానియా సిక్కా నాణ్యమునకుచ లనము లేకుండుటకై యేర్పరచబడినవిధి ౩కో ౮౦ల॥ కాగితపునోట్లు చెల్లబడియగుటకై యే ర్పరచబడిననిధి ౫కో.౮౭ లు. ఋణ విమోచన నిధి ౧కో. ౯౦ల సామాన్యనిధి ౭౫ల.

౧౩౪౫ ఫసలీలో చేయదలచుకొన్న లాభ కరమైన పనులకోసము ౭౨ల. ౪౩వే. ఖర్చుకా వచ్చును. పూర్వసంవత్సరపు మొదటి అంచనా లో ౪౭ల. ౯౯ వే. యిట్టి ఖర్చుకై తలచ డెను.

పైమొత్తములో నీటిసౌకర్యములకు ౧౨ల. ౭౯వే ఇదే గతసంవత్సరమునకు మొదటిఅంచ నా ౧౭ల. ౨౨వే. ఈ ౧౨ల. ౭౯ వేలలో నిజాంసాగరమునకు ౬ల. ౭౭వే. ఈ౧౨ల. ౭౯ వేలలో నిజాంసాగరమునకు ౬ల. ౭౭వేలు, సింగ భూపాలం చెరువునకు ౧ల. ౪౩వేలు: నిర్మాణ కాలములో నీటిసౌకర్యపుపనుల గత్తెకు ౩ల. ౯౯వేలు. ౧౩౪౫వఫసలీ అఖరులోగా నైజాం సాగరు ప్రాజెక్టుపై ఖర్చు౪కోట్లు అయియుం డవచ్చును. ఈమొత్తముపై వడ్డీ, కట్టించినవాటి సంరక్షణార్థమగు ఖర్చుకలిసి మొత్తముమీద సంవత్సరమునకు ౨౬లక్షలు కావచ్చును ఇం త మొత్తము యీనిర్మాణమువలన ఆదాయముగ వచ్చునంతకాలము విద్యాశాఖ. వైద్య చికిత్సా శాఖ మొదలగు నిర్మాణశాఖలకు యెక్కువధన సహాయము కోరబడినపుడు యిచ్చుటకు వీలులే దు. తుంగభద్రా ప్రాజెక్టు నిర్మాణ సందర్భమున ప్రారంభములో సర్వేచేయుటకు ౪౩వేలు మం జూరు చేయబడినది. ఇట్లు మొత్తము చేయబడ బడిన సర్వేలన్నిటికిని ౩ల.౩౧వేలు అయినది.

రైల్వే శాఖలో యిదివరలో చేయబడిన రైలుమార్గసంబంధమైన నిర్మాణములకు గాను ౧౭ల. ౩౩ వే. ప్రత్యేకించబడెను. ఇవి యి ప్పుడు ౨౩ ల. ౩౨ వే. చేయబడినది. ఈ హె చ్చుదలకు ఒక ముఖ్యకారణము రోలింగుస్టా కులో కొంత క్రొత్తవిచేర్చుట మరికొంత ఉన్న దానిని బాగుచేయుట. హైదరాబాదు రాజ్యము మోటరుసర్వీసును రైల్వే సర్వీసుతో కలిపి ఒక టేఅధికారము క్రిందికి తెచ్చి యితరరాజ్యములకు మార్గదర్శకమైనది. ఇప్పుడు ఆమోటార్లను హె చ్చించుటకై ౧౭ ల. ౯౭ వే. ఏర్పాటుచేయ బడినది. ౧౩౪౫ ఫ. అఖరుకు ఈమోటా రుసర్వీసుకై ఖర్చు ౨౧ ల. ౧౧ వేలవరకు అగును. ఈసర్వీసువలన వచ్చినఆదాయమునుండి మోటరుసామానులు మొదలగువాటి ఉపయో గములో అరిగిన అరుగుదు నష్టములకు గాను ౩ ల. ౧౦ వే. తీసివేసినతర్వాత ౨ ల. ౨ వే. బాన్డుహోల్డరులకు పోవుటకు ఒములు సం స్థానపు ఖజానాలో చేరును. ఇట్లు సంస్థానపు ఖజానానిండుటయేగాక ప్రజలకు ఖాన్గీగుత్తే దార్లచే నడిపించబడు మోటరుసర్వీసుకంటె యెక్కువ సక్రమమైనది. చౌకయైనది కష్టము లకు అవకాశములేనిది యగు సర్వీసు సర్కారీ బస్సులవలన లభించుచున్నది.

ప్రత్యేకముగా పేర్కొనదగిన మరిరెండు వ్యయాంశములు పెట్టబడినవి గలవు. ఒకటి సర్కారీ సివిల్ ఉద్యోగుల కొఱకు వసతిగృహ ముల నిర్మించుటకై ౨ ల. ను, సైనికోద్యోగు లయిండ్లకై ౧. ల. యు ఖర్చుచేయబడును అయిండ్లపై ఖర్చుపెట్టినడబ్బునకు చాలినంతకిరా యిలను వసూలుచేయబడును. ఈవిధముగ సంస్థాన ఖజానానుండి ఖర్చుచేయుగామంత సర్కారీ ఉద్యోగస్థులకు ఆవసరమైన సౌకర్యములు కలు గచేయబడును రెండవ అంశము పెన్షన్లు, మస్ర బులకొరకై ౫ ల. ౨౦ వేలు

౧౩౪౫ ఫ. అఖరున ౨౯౨ ల. ౭ వేలు మిగులవచ్చునని తలంచబడుచున్నది. ఇందులో క్రొత్తగాచేయబడిన అప్పు ౧౪౫ ల. చేరి యున్నది. పెట్టబడినంటి ఖర్చులకై ౭౨ ల ౪౩వేలు ఖర్చుచేసినతర్వాత మొత్తము ౨౬౭ ల ౧౨ వేలు ౧౩౪౫ సంవత్సరాంతమున మిగులవచ్చునని ఆశ.

ఇట్లు ఆదాయవ్యయములను తెల్పినతరువాత వి వే వసంవత్సరములో హి. ఘ. వ ప్రభువుగారి రజతోత్సవము జరుగనుండుటచే వారి ౨౫ యేండ్ల పరిపాలనాకాలమందు చేయబడిన గొప్పగొప్ప అభివృద్ధి యత్నములు, వాటికైన ఖర్చు యిది సంగ్రహముగా వివరములోకెన చేయబడినది. అఖరుకు ఇంగ్లాండులో జరిగిన గుండ్రబల్లసభలు, జాయింటు పార్లమెంటరీ కమిటీ సమావేశములు — వీటిలో హైదరా బాదు సంస్థానము తరపున ప్రతినిధు లు,చేసిన సూచనలను వివరించినను, హైదరా బాదు సంస్థానము రానున్న యూనయిటెడ్ రాష్ట్ర సమాహారములో (అలిండియా ఫెడరే షనులో) చేరునప్పటికిని, యింతకాలము తన ప్రత్యేకలక్షణమైన అర్థిక స్వాతంత్ర్యమునకు నష్ట ము కలుగునో లేదో తెలిసికొనుటకు సూచిం పబడినది

అఖిలభారత కవుల సభ

డిసెంబరు ౨౬నుంచి జనవరి౧వరకు మైసూ రున సమావేశముకాబోవు అఖిల భారత ప్రా చ్యదేశీయుల మహాసభ సందర్భమున అఖిలభా రతకవుల సభయు ఏర్పాటు చేజరుగగలదు. ఇట్లు జరుపుటలో అభిప్రాయమేమన హిందూదేశము లోని పలు ప్రదేశములలోని ఆధునిక కాలపు కవులు ఒకరినొకరు కలుసుకొనుటయు,మైసూ రులోనవసరముండ వచ్చు పలువురు ప్రాచ్యపండితులు కలుసుకొనుటయే యైయున్నది.

హిందూదేశములోని ప్రతి ముఖ్యభాష యొ క్క సాహిత్యపరిషత్తులు యుగ్గకకవులను ప్రతి నిధులనుగా పంపవలెను వారు స్వయముగా చేసిన కొన్నిపద్యములయొక్క సారాంశమును ఇంగ్లీషులోగాని, హిందీలోగాని ఉర్దులోగాని క్లుప్తముగా వివరించుచు ఆ పద్యములను చది వవలెను, లేక చదివించవలెను.

వైద్యలోకమునకు
విజ్ఞాపన

"ఆయుర్వేద" నాకొక పెద్దల తాళపత్రి గ్రంథ సంగ్రహములో నొక శ్లోకపత్రము దొరకినది. దాని పేరును పూర్తిగ తెలియుటలేదు. ఉప యోగించి దీనిలోని నిజమైన సామగ్రి, లక్ష ణము, ఉపయోగము, విపులముగా పత్రికాము ఖమున వ్రాసిన ఇంకముందిట్టి పెన్నో యోగ ములు చేసిక్కొనవలెను, పత్రికకు ఉపకారిం మను.

"గోమూత్రం హరితాళం చ
టంకణం మాక్షికం త—
సమం సమం గృహీత్వాత్
యావత్పర్యంతం పేషయేత్
ఏకోవంశిసం యావత్
యత్నేన రసరేణ చ
మంత్రేణ ధూపదీపాభి
నైవేద్యం దుగ్ధ సంయుతే.
అథమంత్రః

ఓమ్ నమో హరి హరాయ రసాయనం సిద్ధిం కురు కురు స్వాహా॥ అయుతంజపేత్ సంపదే గో కం కృత్వా। శ్వేతం వస్త్రేణ యత్నతః మృణ్మ యకే లేపయే తస్యభాయామధ్యకంతు కార యేత్, గర్తకుండే వినిక్షిప్తే పాలాశం కాష్ఠ మన్నిన అగ్నియామాది పరిమాణం ఖాన్యజాళం తరోధితం తదు స్వస్థా జాయతే స్వర్ణం సహా సిద్ధ సమాయుక్తం.

ఇట్లు
ఒక చిన్న వైద్యుడు.

బాలభటుల విన్యాసము

మ. ఘ. వ. ప్రభువుగారి జన్మోత్సవ సంద ర్భమున నిజాము కాలేజిలో నవాబు మెహది యార్జంగుగారి యధ్యక్షతతో బాలభట సేవ విన్యాసము జరిగినది. ౫ ఆజూరు సాయంత్రము గం.౩॥కార్యక్రమ సమారంభమైనది. ప్రభువుగారి ధ్వజము ఎత్తబడినది. బాలభటులు ప్రమాణము లు గైకొనిరి. హాకీగారు ఉపన్యసించిరి. ప్రభు వుగారికై ఆశీస్సులతో సమాప్తమైనది.

ఆంధ్రులకు
౨౦ లక్షల నిజాం
రాష్ట్రాంధ్రుల అభివృ
ద్ధికి ముఖ్యసాధనము?
గోలకొండ పత్రికా
పోషణము.

గోలకొండపత్రిక

GOLKONDA PATRIKA
HYDERABAD-DECCAN
The First Telugu Bi-Weekly in Andhra Desa and the only Telugu Newspaper
for H.E.H. The Nizams Dominions.

వర్తకులకు
నిజాంరాష్ట్రములోని వివిధ
జిల్లాలలోని ఆంధ్రుల
లో మీవర్తకవృద్ధికి
సాధనము? గోలకొండ
పత్రికలో ప్రకటనము.

Vol. 10. | Monday 14—10—1935 | No. 43.

౧౩౪౫ ఫ. కి నిజాం ప్రభుత్వము వారి ఆదాయవ్యయముల అంచనా

వ్యయముపోను రూ ౧౬ లక్షల ౪౬ వేలు మిగులు

హి. ఎ. హె. నిజాం ప్రభుత్వముయొక్క ఆర్థిక శాఖామాత్యుడగు నవాబ్ హైదర్‌నవాజ్ జంగు బహదర్ గారు ౧౩౪౫ ఫ. లో ప్రభుత్వమువారికి యెంత ఆదాయము వచ్చును, దానిమీద యెంత ఖర్చు తేలపెట్టవలెను, అది పోను యెంత మిగులును అనునది అంచనా వేసి హి. ఎ. హె. ప్రభువారి కార్యనిర్వాహకసభకు పంపగా, ప్రభువుగారు దానిని ఆమోదించి చాల మెచ్చుకొనిరి. ఆ అంచనాల నివేదికయొక్క సంగ్రహము ప్రభుత్వ ప్రకటన శాఖవారిచే పత్రికలకు ప్రకటనార్థము పంపబడినది. అందలి విశేషములను క్రిందప్రకటించుచున్నాము.

ఆదాయవ్యయ నివేదికపత్రమునందు మూడు భాగములుండును. మొదటిది రాబోవు సంవత్సరములో ఆదాయవ్యయములు యింతయంత వచ్చునని అంచనా వేసిచెప్పు లెక్క. ఇది అంచనామాత్రమే. సంవత్సరము జరుగుచుండు కాలమున మొదట అనుకొనినంత ఆదాయము రాకపోవచ్చును, వ్యయమునకూడ కొన్ని అసాధారణ కారణములు హెచ్చింపు చేయవచ్చును. అందువలన యెంత అంచనా మొదటవేయబడిన అంతే వాస్తవమునకూడ ఉండదు. వాస్తవముగా యెంత ఆదాయమువచ్చినది అందుండి యెంత వ్యయమైనది లెక్కవేయుటకు సంవత్సరాంతమువరకు ఉండి అప్పుడు లెక్కలనుజేసి మొత్తములను తేల్చవలసియుండును. ఇట్లు తేల్చిన తరువాత వచ్చు అంకెలను తెలుపుభాగము జరిగిన కాలమునకు సవరణ లెక్కయుండును. ఈ రెండును గాక మధ్య రివైజ్డు బడ్జెట్ (అవసరమైనమార్పులు చేయబడిన ఆదాయవ్యయనివేదన పత్రము) అనునదొకటి వ్యవహారమందుగలదు. సంవత్సరము గడచుకాలమున, సంవత్సరము పూర్తికాకముందే ఆసంవత్సరములో యెంత ఆదాయవ్యయములుండును అని మొదట అనుకొన్న ఆదాయవ్యయములు నిజముగా అంతే ఉండవచ్చునా, ఇంక ఉండునాఅని ఒకప్పుడు తోచగలదు. కావున మొదట అనుకొనబడిన అంచనాలో మార్పులు చేయబడును. ఇదియే మధ్యకాలనివేదనపత్రము. కాబట్టి మొత్తముమీద ఆదాయవ్యయ నివేదన పత్రము (ప్రారంభపత్ర)ము, మధ్యకాలపత్రము, సవరణ వేదనము అని మూడు విభాగములుగా ఉన్నవి.

౧౩౪౫ ఫసలీ రాబోవు సంవత్సరము. ఇప్పుడు సమర్పింపబడిన [illegible] వరకు తయారు చేయబడినది ౧౩౪౩ ఫసలీ [illegible] లేదు. మునుపటి సంవత్సరములో వచ్చిన ఆదాయము వచ్చిన లెక్క తేల్చుటకు [illegible] కాబట్టి యిప్పుడు వాస్తవముగ యెంత ఆదాయము యెంత వ్యయము [illegible] ౧౩౪౩ ఫ. కి పూర్వసంవత్సరములది మాత్రమే తెలియగలదు. పోయినసంవత్సరపు అంచనానివేదికలో ౧౩౪౨ వ ఫసలీలో వచ్చిన యథార్థమైన ఆదాయము, యథార్థమైనవ్యయము తెలుపబడినది. ఇప్పుడు ౧౩౪౩ ఫసలీలో యథార్థముగ వచ్చినఆదాయము, జరిగినవ్యయము ఈ విధముగ తెలుపబడినది. ఆ సంవత్సరములో ౭౯౧ లక్ష ౧౭ వేలు ఆదాయము యథార్థముగ వచ్చియుండెను. ౧౩౪౩ వ ఫసలీ అంచనా ౧౩౪౨ వ ఫసలిలో తయారుచేయబడెను. అది తయారు చేయునప్పటికి ౧౩౪౩ ఫ. లో ౭౪ లక్షల ౫౭ వేలు ఆదాయము రావచ్చునని ఊహింపబడియుండెను. ఖర్చును గూర్చి [illegible] ౧౩౪౩వ ఫసలీలో జరిగిన వ్యయము రూ ౭౪౬ లక్షల [illegible] వేలు. ఇదేవ్యయము రూ ౭౭౧ లక్షల [illegible] వేలు కావచ్చునని మొదట ౧౩౪౨ వ ఫసలీలో అంచనా వేయబడియుండెను. మొత్తము మీద ఆదాయములో వ్యయముపోను ౧౩౪౩ వ సంవత్సరమునకు [illegible] లక్షల [illegible] వేలు మిగిలినది. రూ ౧౬ లక్షల ౪౬వేలు మాత్రమే మిగులవచ్చునని సంవత్సరారంభమునకు పూర్వము అంచనా వేయబడియుండెను. అనగా మొదట అనుకొనినదానికంటె ౭ లక్షల ౩౭ వేలు అదనముగ చేకూరెను. మొదట అనుకొనినదానికంటె ఆదాయము ౬ లక్షల ౪౦ వేలు హెచ్చినను, సెలవు అనుకొనినదానికంటె యెక్కువ చేకూరుటకు కారణము వ్యయము మొదట అనుకొనినదానికంటె చాల యెక్కువ తగ్గుటయే. మధ్యకాల నివేదనలో ౧౩౪౪ వ ఫసలీకి ఆదాయము రూ ౭౯౬ లక్షల ౫౧ వేలు ఆదాయమనియు, ౭౬ లక్షల ౨౪ వేలు వ్యయము కాగలదనియు పోగా ౭౧ లక్ష ౬౭ వేలు మిగులగలదనియు ఊహచేయబడెను.

౧౩౪౪ వ ఫసలీ మొదటి అంచనా నివేదికలో రూ ౨౪౭ లక్షల ౫౭ వేలు ఆదాయము రావచ్చుననియు, ౭౨౧ లక్షల ౬౦ వేలు వ్యయముకావచ్చుననియు, కొట్టి మరి కొన్ని అసాధారణఖర్చులకు [నాంపల్లిస్టేషను పునర్నిర్మాణము మొదలైనవి కలిపి] రూమ ౨ లక్షల ౨ వేలుపోను ౧౭ లక్షల ౪౪ వేలు మిగులునని ఊహించబడినది. ఇదే రెండవఅంచనాలో ఆదాయము ౭౭౪ లక్షల ౭౫ వేలనియు, వ్యయము ౭౨౭ లక్షల ౧౭ వేలనియు పోను ౧౨ లక్షల ౬౧ వేలు మిగులవచ్చుననియు ఊహించబడెనది.

ఇక ౧౩౪౫ ఫసలీలో ౮౦౫ లక్షల ౯౨ వేలు ఆదాయము రాగలదని ఊహించబడినది. అందుండి అనుకొన్న వాటికిగాను ౭౭౯ లక్షల ౪౬ వేలు వ్యయముకాగలదని తలచబడుచున్నది. కావున ౧౫ లక్షలు సాధారణనిధికిని ౧౭ ల. ౬౭ వే. ఋణవిమోచన నిధికిని దాచుకొనినచో ౧౬ ల. ౪౬ వే. మిగులవచ్చునని ఊహించబడుచున్నది. ౧౩౪౪ ఫసలీ రెండవ అంచనాకు దీనికిని యెక్కువ భేదము లేదు. ఇప్పుడీ మొత్తముఖర్చులో సాధారణముగా ప్రతిసంవత్సరము అగుచున్న ఖర్చుకాగాను ౭౩౦ ల. ౪౫ వే. కాగలదని తెలుపుచున్నారు. అంతేకాదు మొదట గతసంవత్సరమునకు ఈ సాధారణ వ్యయము ౭౨౧ ల. ౬౦ వే. అయియుండెను. ౧౩౪౪ ఫ. ప్రారంభమున ౧౩౪౬ వ ఫ. ఆఖరునాటికి లెక్కకట్టిచూడగా సంవత్సరము ౧ కి ౭౨౭ ల. ౧౧ వే. వ్యయమగునని అంచనా వేసియుండెను.

ఖర్చులో యీసారి పూర్వ సంవత్సరపు మొదటి అంచనాపై ౭౯ లక్షలు హెచ్చుటకు కారణము మొన్నటి బడ్జెటులో అప్పు చేయబడియుండుటయే. ఈఅప్పుకు నాటికి సంవత్సరమునకు ౩౪½ కోట్లవడ్డీ చెల్లించవలసి యుండును. ఈఅప్పు ౧౩౪౪-౪౫ ఫస్లిలో తీర్చబడినది. ఈఋణమునకు చందాల నిచ్చువారినుండి దరఖాస్తులు గైకొనుట ౧ అక్టోబరు నుండి ప్రారంభమయ్యెను. ౭ కోట్ల వసూలు కాగానే దరఖాస్తులను గైకొనుట మానవలసినదని ఆజ్ఞ చేయబడెను. అందువలన ౧౦ నిమిషములలో ౧౩౪౦ లక్షలు వసూలగుటచే దరఖాస్తులు ఆపబడెను. జిల్లాలనుండి ౬ లక్షలు వసూలయ్యెను. దరఖాస్తులు గైకొనుటకు ప్రారంభించిన వెనువెంటనే అప్పు కోరబడినమొత్తముకంటె నాటికి రెండంతలు యెక్కువగా వసూలగుటవలన హైదరాబాదు ప్రభుత్వమందు ఋణదాతలకు యెంతవిశ్వాసముగలదో రుజువు చేయబడినది. పాశ్చాత్యదేశములలో ప్రభుత్వ ఋణముల ధరలు అధికముగ పడియున్నను మన హైదరాబాదు ప్రభుత్వమువారు చేసిన పైఋణముయొక్క ధర అప్పుడే నాటికి రెండంతలు హెచ్చినది. ౧౩౩౧ ఫసలీకిముందు చేయబడిన ఋణములలో చెల్లించివేయబడినది పోను ౧౮౨ లక్షలు యింకను మిగిలియున్నది. అది మొదలుకొని మిగిలిన ఋణపరిశేషమునకు చేర్చినమొత్తములు మొన్నటి అప్పుమొత్తముతోకూడ కలిసి ౯ కోట్లు (దీనికి సంవత్సరమునకు ౩౧½ లక్షలు వడ్డీ చెల్లించవలయును) ఈ మొత్తము జిల్లాలలో చెరువులు కాలువలు మొదలగు నీటిసౌకర్యముల నిర్మాణమునకును, యలెక్ట్రిసిటీ యేర్పాట్లకొరకును,

౧౧ వ పేజి చూడుము

పిచు యిటీవలనే లీలా, మోహినీ కన్యలతో కూడ యూరోపునకు పోయిరి.

శ్రీయుత రెంటచింతల ప్రతాప
జగత్ మోహన్ రెడ్డిగారు

శ్రీమతి ప్రమీలా దేవిగారు

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press. Hyderabad. Editor: K. Balakrishna Reddy.